

Allmänna villkor
KOMMUNFÖRSÄKRING
avseende Egendom, Extrakostnader

Daterad 2013-07-01:1

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Allmänna villkor	0
KOMMUNFÖRSÄKRING	0
Daterad 2009-03-01, FAL	0
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	1
1. Egendomsförsäkring	7
1.1 Vem försäkringen gäller för	7
1.1.1 Försäkringstagaren	7
1.1.2 Annan än försäkringstagaren	7
1.2 När försäkringen gäller	7
1.3 Var försäkringen gäller	7
1.4 Försäkrat intresse	7
1.5 Försäkrad egendom och Försäkringsbelopp	8
1.5.1 Försäkrad egendom	8
1.5.1.1 Undantagen egendom	8
1.5.2 Försäkringsbelopp	8
1.5.2.1 Högsta ersättning	8
1.5.3 Investering och värdeändring	9
Investering	9
Värdeförändring	9
1.6 Självrisk	9
Självrisken anges i försäkringsbrevet eller nedan vid Särskild självrisk för vissa skadehändelser.	10
1.7 Försäkrade skadehändelser	10
1.7.1 Allmänna undantag	10
Terrorism	10
1.7.2 Brandförsäkring	11
1.7.2.1 Brand	11
1.7.2.2 Sotutströmning	11
1.7.2.3 Explosion	11
1.7.2.4 Åskslag, el-fenomen eller strömbrott	12
1.7.2.5 Frätande gas	12
1.7.2.6 Luftfartyg	12
1.7.2.7 Motordrivet fordon	12
1.7.2.8 Storm, hagel	13
Med skada genom storm avses skada som orsakas av att egendomen	13
1.7.2.9 Ras, lavin, jordskalv	13
Och inte heller för skada som orsakats av..	13
Högsta ersättning	14
1.7.2.10 Översvämning (Skyfall)	14
Undantag	14
Högsta ersättning	14
1.7.3 Vattenskadeförsäkring	14
Lokalisering och friläggning	15
1.7.4 Inbrottsförsäkring	15
1.7.4.1 Stöld och skadegörelse genom inbrott	15
Undantag	16
Högsta ersättning vid låsändring	16
Säkerhetsföreskrift avseende inbrottsskydd	16
Exempel på godtagbar väggkonstruktion är	16
1.7.4.2 Stöld och skadegörelse i särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme	16
1.7.4.3 Stöld och skadegörelse genom utbrott	17
1.7.4.4 Stöld och skadegörelse genom inbrott i inhägnat område	17

1.7.4.5	Skadegörelse utan samband med inbrott eller utbrott	18
1.7.5	Rånförsäkring	18
	Högsta ersättning	18
1.7.6	Glasförsäkring	18
	Undantag	19
1.7.7	Övriga skadehändelser	19
1.7.7.1	Skada på hyrd/byggnad lokal	19
1.7.7.2	Transportförsäkring	19
	Högsta ersättning	20
1.7.7.3	Kyl- och frysörsäkring	20
	Undantag	20
	Högsta ersättning	20
1.7.7.4	Oljeskadeförsäkring	20
	Högsta ersättning	20
1.7.7.5	Cisternförsäkring	20
	Högsta ersättning	21
1.7.8	Maskinförsäkring	21
1.7.8.1	Byggnad	21
	Försäkringen gäller även för skada på	21
	Högsta ersättning	21
1.7.8.1.1	Undantag för skada genom	22
1.7.8.1.2.	Undantag för skada på	22
1.7.8.1.3	Undantag för skada som består i	22
1.7.8.1.4	Undantag för skada av annan art	22
	Försäkringen gäller inte heller för normala åtgärdskostnader till följd av	23
1.7.8.2	Värmekulvert	23
1.7.8.3	Övrig maskinförsäkring	23
	Försäkringen gäller dock inte för skada på...	24
	Högsta ersättning	24
	Undantag	24
	Försäkringen gäller inte för skada genom...	24
1.7.9	Allriskförsäkring (exkl. maskin)	24
	Försäkringen gäller för försäkrad egendom enligt 1.5, med undantag av följande egendom	24
	Högsta ersättning	25
	Undantag	25
	Försäkringen gäller inte för skada genom	25
TILLÄGGSFÖRSÄKRINGSAR (anges i förekommande fall i försäkringsbrevet)		
1.7.10	Allriskförsäkring för maskin (tilläggsförsäkring)	25
1.7.10.1-5	Undantagna skadetyper	26
1.7.10.2-5	Undantagen egendom	27
1.7.11	Utställningsförsäkring (tillfälliga)	28
1.7.12	Miljöval i samband med ersättningsbar egendomsskada	29
1.7.13	Myndighetskrav utöver ersättningsbar delskada	30
1.7.14	Verktygförsäkring	31
1.7.15	Lyftförsäkring	32
1.7.16	Småbåtsförsäkring	32
1.7.17	Återställande av byggnad på annan plats eller annat ändamål	33
1.7.18	Glömda byggnader eller felaktig uppgift	34
1.7.19	Egen bekostad inredning	34
1.7.20	Förlust av vätska eller gas	34
1.8	Räddnings- och Röjningskostnad samt Restvärdeskydd	34

1.8.1	Räddningskostnad	35
1.8.2	Röjningskostnad	35
1.8.3	Restvärdeskydd	36
1.9	Säkerhetsföreskrifter	36
1.9.1	Allmänt	36
1.9.1.1	Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrifter	36
	Nedsättning skall inte göras...	36
1.9.1.2	Allmänna säkerhetsföreskrifter	36
	Annan föreskrift kan exempelvis gälla krav på	37
1.9.2	Brandförsäkring	37
1.9.2.1	Offentliga föreskrifter	37
1.9.2.2	Brandsläckning och larm	37
1.9.2.3	Branddörr och sektionering	37
1.9.2.4	Brandfarliga arbeten (Heta Arbeten)	37
1.9.2.4.1	Allmänt	37
1.9.2.4.2	Säkerhetsregler	38
	Säkerhetsregel nr 7	39
	Säkerhetsregel nr 12	39
1.9.2.5	Tobaksrökning	40
1.9.2.6	Uppvärmningsanordningar	40
1.9.2.7	Motordrivet fordon	40
1.9.2.8	Starkströmsanläggning	40
1.9.2.9	Förvaring brännbart material	40
1.9.2.10	Cistern	41
	Avstånd till uppvärmningsanordning	41
	Påfyllning, tappning	41
	Jordning, åskledare	41
	Uppvärmning	41
	Över- och undertryck	41
1.9.3	Inbrottsförsäkring och krav m m	41
1.9.4	Dator och datamedia	44
1.9.4.1	Allmänna föreskrifter	44
1.9.4.2	Dator	44
	Rimliga säkerhetsåtgärder skall vara vidtagna för att förhindra tillträde för obehöriga.	45
1.9.4.3	Datamedia	45
1.9.4.3.1	Program	45
1.9.4.3.2	Register och produktionsdata	45
1.9.4.3.3	Administrativa rutiner	45
1.9.4.3.4	Förvaring av säkerhetskopia	46
1.9.5	Säkerhetsföreskrifter för allrisk maskin	47
1.10	Skadevärderingsregler	48
1.10.1	Byggnad	48
1.10.1.1	Byggnad som återställs	48
	Åldersavdrag	48
1.10.1.1.1	Merkostnad myndighetskrav	50
	Högsta ersättning	51
	Försäkrads skyldighet	51
1.10.1.1.2	Byggnad med viss särart	51
	Försäkrads skyldighet	51
1.10.1.2	Annan byggnad anskaffas av den försäkrade	52
1.10.1.3	Byggnad återställs inte och annan byggnad för liknande ändamål anskaffas inte	52

1.10.1.4	Hinder p.g.a. lag eller myndighets föreskrift	52
1.10.1.5	Automatisk försäkring vid nyförvärv	52
1.10.2	Fastighetsinventarier	53
1.10.3	Trädgård och markanläggningar	53
1.10.4	Värmekulvert	53
1.10.5	Maskinerier	53
1.10.5.1	Maskinerier som återställs	53
	Speciella regler för dator	54
	Vid beräkningen av det tekniska värdet skall för	54
	Räknat från en tidpunkt som för	54
1.10.5.2	Maskinerier som inte återställs	55
1.10.6	Varor	55
1.10.7	Ritningar, arkivalier och datamedia	55
1.10.8	Pengar och värdehandlingar	55
1.10.9	Kunders egendom	55
1.10.10	Arbetstagares egendom	55
1.11	Ersättningsregler	55
1.11.1	Fullvärdesförsäkring	56
1.11.2	Helvärdes- eller förstariskförsäkring	56
1.11.3	Ersättningsregler i övrigt	56
1.11.4	Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser	56
1.12	Skaderegleringsbestämmelser	57
1.12.1	Anmälan om skada	57
1.12.2	Ersättningskrav och skyldighet att lämna upplysningar	57
1.12.3	Besiktning av skada	57
1.13	Definitioner - Förklaringar	58
1.13.1	Objekt typer	58
1.13.1.1	Byggnad	58
1.13.1.2	Fastighetsinventarier	58
1.13.1.3	Trädgård och markanläggningar	58
1.13.1.4	Värmekulvert	59
1.13.1.5	Maskinerier	59
1.13.1.6	Varor	59
1.13.1.7	Ritningar, arkivalier och datamedia	59
1.13.1.8	Pengar och värdehandlingar	59
1.13.1.9	Kunders egendom	59
1.13.1.10	Arbetstagares egendom	60
	Anmärkning	60
1.13.2	Fullvärdes-, Helvärdes- och Förstariskförsäkring	60
	Helvärdesförsäkring	60
1.13.3	Underförsäkring och påföljd	60
	Påföljd	61
1.13.4	Återställande	61
1.13.5	Värdering	61
	Tekniskt värde	61
1.13.6	Övrigt	62
	Basbelopp	62
	Godkänd låsenhet	62
	Inkrypningsskydd	62
	Installation	62
	Kavitation	62
	Korrosion	63
	Utgående dörr skall ha bakkantsäkring.	63

	Skyddsklass 2	63
	Exempel på godtagbart utförande	64
	Värdeskåp	65
	Ytbeläggning	65
2.	Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring	65
2.1	Vem försäkringen gäller för (den försäkrade)	65
2.2	Försäkrad verksamhet	65
2.3	När försäkringen gäller	65
2.4	Försäkrat intresse	65
	Försäkringen omfattar inte följande extrakostnader	66
2.5	Försäkringsbelopp	66
2.6	Självrisk	66
2.7	Försäkrade skadehändelser	67
2.7.1	Hyresförlust	67
2.7.2	Extrakostnad	67
2.7.3	Extrakostnad - smittsam sjukdom	67
2.7.4	TILLÄGGSFÖRSÄKRINGAR	67
2.8	Räddningskostnad	68
2.9	Säkerhetsföreskrifter	69
2.10	Skadevärderingsregler	69
2.10.1	Hyresförlust	69
2.10.2	Extrakostnad och Extrakostnader vid smittsam sjukdom	69
2.11	Ersättningsregler	69
2.11.1	Tidpunkt för betalning av ersättning och räntebestämmelser	70
2.12	kaderegleringsbestämmelser	70
2.12.1	Anmälan om skada	70
2.12.2	Ersättningskrav och skyldighet att lämna upplysningar	70
3	Allmänna avtalsbestämmelser	71
3.1	Försäkringstagarens behörighet	71
3.2	Försäkringstiden och förnyelse av försäkringen	71
3.3	Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden	71
3.4	Premiebetalning	72
3.4.1	Första premie	72
3.4.2	Premie vid förnyat avtal	72
3.4.3	Tilläggspremie under försäkringstiden	72
3.4.5	Premieåterbetalning när försäkringsavtalet upphör i förtid	73
3.5	Upplysningsplikt och riskökning	74
3.5.1	Försäkringstagarens upplysningsplikt vid försäkringens tecknande, ändring eller utvidgning under försäkringstiden eller vid förnyelse	74
3.5.2	Riskökning	74
3.5.2.1	Som den försäkrade vidtagit eller samtyckt till	75
3.5.2.2	Annan riskökning	75
3.5.2.3	Försäkringsbolagets underrättelseskyldighet vid ansvarsbegränsning	75
3.6	Räddningsplikt	76
3.7	Åsidosättande av räddningsplikt	76
3.8	Regress	76
3.9	Återkrav	77
3.10	Dubbelförsäkring	77
3.11	Twist om värdering	77
3.12	Kvittningsförbehåll	77
3.13	Force Majeureön	77
3.14	Preskription	78
3.15	Tillämpbar lag och behörig domstol	78

3.16	Skadevärderings- och skadeersättningsregler	79
3.16.1	Skadeersättningsregler	79
3.17	Allmän information	79
3.17.1	Personuppgifter	79
3.17.2	Skaderegistrering	79
3.17.3	Försäkringsavtalslagen (FAL)	79

1. Egendomsförsäkring

1.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller uteslutande för dem som anges i 1.1.1 och 1.1.2.

1.1.1 Försäkringstagaren

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och för medförsäkrade bolag som ägare till försäkrad egendom.

1.1.2 Annan än försäkringstagaren

För försäkrad egendom som inte ägs av försäkrad, gäller försäkringen både för ägaren av egendomen och för försäkrad, om egendomen

1. av försäkrad

- köpts enligt avbetalningskontrakt,
- disponeras enligt leasingkontrakt, hyrs eller lånas, eller
- är mottagen i kommission, eller

2. utgörs av kunders egendom, dock endast

- om försäkrad är skyldig att ersätta skada på egendomen eller i särskilt avtal med ägaren åtagit sig att försäkra egendomen och
- till den del ägaren inte har rätt till ersättning genom egen egendomsförsäkring.

För försäkrad egendom som utgörs av *arbetstagarers* egendom gäller försäkringen både för ägaren av egendomen (arbetstagaren) och försäkrad, om egendomen är i försäkrads vård.

1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat under försäkringstiden om försäkringen var i kraft.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för försäkrad egendom inom Norden.

Begränsning

För försäkrad egendom under transport gäller försäkringen endast om skadan omfattas enligt 1.7.2.1 (Brand), enligt 1.7.5 (Rån) eller enligt 1.7.7.2 (Transportförsäkring).

1.4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser endast sådan skada som består i att det ekonomiska värdet av försäkrad egendom minskas eller går förlorat.

1.5 Försäkrad egendom och Försäkringsbelopp

1.5.1 Försäkrad egendom

Försäkringen omfattar egendom som angetts med objekttyp eller på annat sätt i försäkringsbrevet. Försäkringen omfattar dock egendom i den utsträckning som anges nedan i 1.5.2.1, även om egendomen inte har angetts i försäkringsbrevet. Försäkringen omfattar dessutom följande egendom

- fastighetsinventarier
- *värmekulvert* enligt 1.7.8.2, andra stycket
- *byggnad*, om högst 30 kvm byggnadsyta som fanns vid försäkringstidens början, men som inte angetts i försäkringsbrevet
- *byggnader* och maskinerier som förvärvats under försäkringstiden, i den utsträckning som anges i 1.5.3.

Beträffande egendoms indelning i objekttyper, se 1.13 (Definitioner - Förklaringar).

1.5.1.1 *Undantagen egendom*

Försäkringen omfattar inte följande egendom, om inte annat anges i försäkringsbrevet

- trafikförsäkringspliktiga motordrivna fordon (motorfordon, traktor, terrängmotorfordon och trafikförsäkringspliktiga motorredskap), släp- och efterfordon samt fast monterad utrustning på och i dessa fordon.
- luftfartyg, svävare, hydrokoptrar, segel- eller maskindrivna skepp och båtar, timmersläp, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk och byggnadsverk under bogsering till sjöss samt järnvägsanläggning och spårbundna fordon,
- sådana delar av maskinfundament, byggnadsgrund eller grundmur som ligger lägre än såväl lägsta källargolv som angränsande jord- eller vattenyta,
- *värmekulvert*, utöver vad som angetts i 1.7.8.2,
- ledning utanför *byggnad*,
- produktiv skog,
- fast egendom som inte hänförs till *byggnad* eller *trädgård* och *markanläggningar*,
- mobilkranar, tornsvängkranar, gräv-, schakt-, väg- och pålningsmaskiner,
- levande djur och växande gröda samt
- växter och växtkulturer som inte hänförs till *trädgård* och *markanläggningar*.

Försäkringen omfattar i intet fall jord som är fast egendom (mark med undergrund).

1.5.2 Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller som fullvärdesförsäkring om inte annat framgår av försäkringsbrevet. För viss egendom eller vissa skadehändelser kan dock ersättningen vara begränsad enligt vad som anges nedan.

1.5.2.1 *Högsta ersättning*

Vid varje skada på följande egendom lämnas - om inte annat anges i försäkringsbrevet - ersättning intill högst nedan angivna belopp

- trädgård och markanläggning 50 basbelopp

- varor - 10 basbelopp
- ritningar, arkivalier och datamedia - 400 basbelopp
- pengar och värdehandlingar samt egendom hänförlig till annan objekttyp om egendomen består av föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
 - förvarade i låst värdeskåp enligt Sv Standard 3150 med poängvärde lägst 90 - 5 basbelopp
 - förvarade i låst värdeskåp enligt Sv Standard 3150 med poängvärde lägst 40 - 2 basbelopp
 - förvarade i låst brand- och dyrksäkert kassaskåp - ½ basbelopp
 - förvarade på annat sätt inom försäkringstagarens lokaler – 20 % av basbeloppet
 - vid rån - 10 basbelopp
- kunders egendom
 - för enstaka föremål - 20 basbelopp
 - sammanlagt för flera föremål - 50 basbelopp
 - för *pengar och värdehandlingar* – 20 % av basbeloppet per kund dock max 2 basbelopp per skada
- arbetstagares egendom
 - per elevförening - 2 basbelopp
 - per ägare i övrigt – 20 % av basbeloppet eller belopp enligt kollektivavtal
- skada som omfattas enligt 1.7.7.1 på hyrd/byggnad lokal - 3 basbelopp
- statyer, skulpturer och andra fasta konstverk - 50 basbelopp.

1.5.3 Investering och värdeändring

Investering

Försäkringen gäller för investering eller nya anskaffning under försäkringsåret, intill i försäkringsbrevet angivet belopp per fastighet för byggnader eller maskinerier. Del av investering som överstiger detta belopp ingår inte utan särskild anmälan

Värdeförändring

De vid försäkringsårets början gällande försäkringsbeloppen anses vid varje tidpunkt vara höjda med de belopp varmed egendomens värde ökat genom indexändring. Indexändringen gäller inte för försäkringsbelopp uttryckta i prisbasbelopp.

Indexändring av försäkringsbelopp sker enligt följande:

Byggnader: Faktorprisindex för flerbostadshus inkl löneglidning.

Maskinerier: Prisindex för inhemsk tillgång för verkstadsvaor utom fartyg och båtar.

1.6 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda skadebeloppet, beräknat enligt 1.10 (Skadevärderingsregler) och 1.8 (Räddnings- och Röningskostnad samt Restvärdeskydd), ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Avser försäkringen flera fastigheter enligt fastighetsregistret tillämpas en självrisk för varje fastighet. Ligger flera fastigheter inom samma kvarter tillämpas dock endast en självrisk för dessa.

Självriskens anges i försäkringsbrevet eller nedan vid Särskild självrisk för vissa skadehändelser.

Vid skada på försäkrad byggnad, vållad av hyresgäst i egenskap av privatperson som saknar tillämplig ansvarsförsäkring, minskas annars gällande självrisk med ett belopp motsvarande den ersättning som hade kunnat utges för skadan genom en normal konsumentansvarsförsäkring för hyresgästen, dock högst 10 basbelopp. Om minskningen är större än annars gällande självrisk, avdrags ingen självrisk.

1.7 Försäkrade skadehändelser

1.7.1 Allmänna undantag

Grov vårdslöshet

Försäkringen omfattar inte skada som den försäkrade orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

Krig

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp.

Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med atomkärnprocess, t ex kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall.

Leverantörsgaranti

Försäkringen omfattar inte skada som entreprenör, leverantör eller annan enligt köplag eller åtagande i avtal är skyldig att ersätta, ej heller på försäkrad egendom som köpts utan sådan garanti som gängse tillämpas vid försäljning eller leverans inom branschen eller av den försäkrade om skadan skulle ha omfattats av sådan gängse garanti.

Detta undantag tillämpas inte i den mån den ansvarige inte kan fullgöra sitt åtagande och den försäkrade kan styrka detta.

Terrorism

Försäkringen omfattar inte egendomsskador och därav föranledda följdskador, som är orsakade av eller står i samband med terroristattacker eller har sin uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt i samband med spridning eller användning av biologiska eller kemiska ämnen samt atomkärnreaktioner eller radioaktiv strålning.

Egendomsskador och därav föranledda följdskador som omfattas av försäkringen och som orsakats av terrorism ersätts upp till i försäkringsavtalet angiva försäkringsbeloppbegränsningar. I inget fall utgår dock ersättning på grund av sådan skadehändelse med högre belopp än 300 msek.

Strömavbrott

Försäkringen omfattar inte egendomsskada till följd av störning eller avbrott i strömleverans till försäkringsstället utöver vad som framgår av 1.7.2.4 och 1.7.8.

Datamedia

Försäkringen omfattar inte sådan merkostnad vid förlust av information (data) på datamedia som uppstått till följd av att säkerhetskopiering enligt 1.9.4.3 inte funnits.

1.7.2 Brandförsäkring

Brandförsäkringen omfattar skadehändelserna enligt 1.7.2.1 - 1.7.2.10.

1.7.2.1 Brand

Försäkringen gäller för skada genom brand, varmed här avses eld som kommit lös.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada, på sådan utrustning som undantagits i 1.7.2.4, genom brand som ursprungligen uppstått i utrustningen och som orsakats av åskslag, plötsligt och oförutsett el-fenomen, strömavbrott eller strömstörning.

1.7.2.2 Sotutströmning

Försäkringen gäller för skada genom utströmning av sot från eldstad för uppvärmning av lokal eller bostad, om utströmningen varit plötslig och oförutsedd och uppstått i samband med eldning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom sotutströmning från rökkanals mynning eller från byggtork.

1.7.2.3 Explosion

Försäkringen gäller för skada genom explosion, varmed här avses ögonblickligt uppträdande kraftyttring, förorsakad av gasers eller ångors strävan att utvidga sig.

För alla slag av behållare, t ex ångpanna, cylinder eller annat kärl för ånga, gas eller vätska samt kokare, skall därvid genom utströmning av gas eller ånga eller ångbildande vätska, trycket inom och utom behållaren ögonblickligen utjämnas för att explosion skall anses föreligga.

Som explosion anses inte bristning som orsakats av centrifugalkraften hos roterande kropp eller som uppkommit genom inre materialspänningar, t ex gjutspänningar, och inte heller bristning genom undertryck (implosion).

Undantag

Försäkringen gäller inte för:

- skada genom sprängningsarbete
- skada på rör genom explosion i röret, om rörets yttre diameter är 120 mm eller mindre och röret utgör del av ång- eller varmvattenpanna samt är beläget i pannans eldstad eller gasvägar, eller
- skada, på sådan utrustning som undantagits i 1.7.2.4, genom explosion i utrustningen som orsakats av åskslag, plötsligt och oförutsett el-fenomen, strömavbrott eller strömstörning.

1.7.2.4 Åskslag, el-fenomen eller strömavbrott

Försäkringen gäller för skada genom

- åskslag,
- plötslig och oförutsett el-fenomen (t ex kortslutning, överslag eller överspänning), eller
- strömavbrott eller strömstörning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på följande egendom

- elektrisk maskin eller apparat - inkl roterande elektrisk maskin, transformator och reaktor - avsedd för spänning högre än 12 kVA,
- roterande elektrisk maskin med märkeffekt större än 250 kVA oberoende av spänning,
- transformator och reaktor med märkeffekt större än 1000 kVA oberoende av spänning
- egendom i kyl- eller frysenhet, dock endast såvitt gäller strömavbrott eller strömstörning.

1.7.2.5 Frätande gas

Försäkringen gäller för skada genom frätande gas som bildats genom plötslig och oförutsedd upphettning av plast.

1.7.2.6 Luftfartyg

Försäkringen gäller för skada genom att luftfartyg, eller föremål från sådant, plötsligt och oförutsett träffar försäkrad egendom av annat slag.

1.7.2.7 Motordrivet fordon

Försäkringen gäller för skada genom påkörning med motordrivet fordon i de fall trafikskadeersättning enligt obligatorisk försäkring inte kan lämnas.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- det påkörande fordonet, eller
- egendom under hantering eller transport med fordonet.

1.7.2.8 Storm, hagel

Försäkringen gäller för sådan skada på byggnad och egendom som förvaras däri som direkt uppstår genom

- storm, varmed här avses vind med en hastighet av minst 21 meter per sekund,
- hagel, eller
- snölast på tak, varmed här avses överlast av snö som uppkommit vid ett och samma tillfälle i direkt samband med sådan extrem väderlekssituation att det med rimliga åtgärder inte varit möjligt att undanröja snölasten, om inte redan befintlig snö på taket väsentligt påverkat skadan.

Försäkringen gäller även för oundvikliga följdskador på byggnad och egendom som förvaras däri, som inträffar p.g.a. och i direkt samband med ersättningsbar skada enligt ovan, t ex vid nederbörd eller kyla.

Med skada genom storm avses skada som orsakas av att egendomen

- i samband med storm utsätts för vindtryck (även undertryck) och därvid rycks loss eller bryts sönder eller
- träffas av föremål som vinden fört med sig.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- genom vatten i annat fall än vid ersättningsbar följdskada enligt ovan,
- genom översvämning, sjöhävning eller isskruvning,
- på revetering, puts eller skorstensbeklädnad, om inte skadan orsakats av föremål som vinden fört med sig,
- på växthus, plasthall, eller tält samt egendom i dessa,
- på båthus, badhytt eller kallbadhus, eller
- på byggnad eller egendom däri om skadans uppkomst eller omfattning väsentligt påverkats av bristfälligt utförande, ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter.

1.7.2.9 Ras, lavin, jordskalv

Försäkringen gäller för skada genom

- ras, varmed här avses att jordmassor, snö- eller ismassor, klippblock eller stenar plötsligt och oförutsett kommit i rörelse och avsevärt ändrat läge,
- lavin,
- jordskalv eller vulkanutbrott inom Norden. Med jordskalv avses skalv med en styrka av minst 4 enligt den regionala Richterskalan.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada på trädgård och markanläggningar
- ytliga sprickbildningar i byggnad som inte påverkar byggnadens funktionsduglighet

Och inte heller för skada som orsakats av

- sättning i mark eller grund,

- sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete, uppläggning av jord- eller stenmassor eller gruvdrift,
- vatten- eller vågerosion, eller
- isskruvning.

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättningsskyldighet, inkl ersättning enligt Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring, till följd av alla skador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret, genom ras, lavin eller jordskalv enligt ovan är vid varje skadetillfälle begränsad till högst 150 basbelopp.

1.7.2.10 Översvämning (Skyfall)

Försäkringen gäller för skada på byggnad och egendom som förvaras däri, genom att vatten till följd av skyfall, varmed här förstås regn med en intensitet av minst 1 mm per minut eller 50 mm per dygn, strömmat från markytan direkt in i byggnaden eller inomhus trängt upp ur avloppsledning. Se dock undantag 1.7.3, Dammbrott.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på båthus, sjöbod, växthus, plasthall, tält eller förstariskförsäkrad byggnad och inte heller för skada på egendom i dessa.

Högsta ersättning

Ersättning är vid varje skadetillfälle, vad avser egendom i byggnad, begränsad till högst 200 basbelopp.

1.7.3 Vattenskadeförsäkring

Försäkringen gäller för skada genom oförutsedd utströmning av

- vatten - dock inte vattenånga - från ledningssystem för vatten, värme och avlopp med därtill anslutna anordningar samt från akvarium eller vattensäng,
- vattenånga, olja eller annan vätska från installation med därtill anslutna anordningar för uppvärmning av bostäder eller andra lokaler,
- vatten från inomhus beläget våtutrymme t.ex dusch- och badrum som har golvbrunn och tätskikt för att förhindra utströmning,
- vatten från pumpgrop p.g.a. plötsligt och oförutsett fel på pumpmaskineriet eller strömavbrott, eller
- vätska eller kylmedel från kyl- eller frysenhet vid strömavbrott eller fel på anläggningen, dock inte skada på egendom i enheten (jfr 1.7.7.3).
- Försäkringen gäller inte för skada som orsakas genom vatten från damm vid dammgenombrott. Med dammgenombrott förstås att damm brister och med damm förstås i detta sammanhang naturlig eller konstruerad uppdämning av vatten dock inte regleringsdamm och damm för el- eller energiproduktion. Högsta ersättning är 30 basbelopp. Undantaget tillämpas oavsett orsaken till dammbrottet och således även vid skyfall

Lokalisering och friläggning

Vid ersättningsbar skada på byggnad till följd av oförutsedd utströmning från ledningssystem ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av läckagestället inom byggnad för att möjliggöra reparation av det fel som orsakat skadan. Även kostnad för återställande efter sådan reparation ersätts.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- kostnad för reparation av det fel som orsakat skadan eller för skada på det ledningssystem varifrån utströmningen skett,
- kostnad för utbyte av den bristfälliga golv- eller väggbeklädnaden med tillhörande tätskikt i våtutrymme genom vilket läckaget uppstått
- skada genom frysning, om inte skäligen åtgärder vidtagits för att förhindra sådan skada,
- skada genom utströmning från invändigt ledningssystem för regn- och smältvatten som inte uppfyller de krav som ställs enligt svenska byggregler (normer),
- skada genom utströmning från rökkanal, ventilationskanal, tak, takränna, utvändigt stuprör, parkeringsdäck eller dräneringssystem. Detta undantag gäller dock inte utströmning från dräneringssystem för pumpgrop p.g.a. sådan vattenutströmning från pumpgropen som omfattas enligt ovan,
- skada genom vatten som vid regn, snösmältning, stigande hav, sjö, vattendrag eller dammgenombrott trängt in i byggnad ur avloppsledning,
- vätska, ånga eller kylmedel som strömmat ut,
- skada genom röta, svamp, korrosion eller annan långtidspåverkan, om det inte framgår av omständigheterna att utströmningen som orsakat skadan skett under den tid försäkringen varit i kraft
- skada genom utströmning från ledningssystem som inte provats och godkänts i vedertagen ordning, eller
- skada på trädgård och markanläggningar.

Särskild självrisk

Självrisk är ett halvt basbelopp utöver eljest gällande självrisk vid skada på byggnad genom läckage

- från skikt avsett att förhindra utströmning, t ex våtisolering eller kakelbeklädnad, med anslutningar och genomföringar, eller
- från ledningssystem om det orsakats av normala åldersförändringar, t ex korrosion eller förslitning, eller uppenbart eftersatt underhåll.

1.7.4 Inbrottsförsäkring

Inbrottsförsäkringen omfattar skadehändelserna enligt 1.7.4.1 - 1.7.4.5 nedan.

1.7.4.1 Stöld och skadegörelse genom inbrott

Försäkringen gäller för skada genom stöld och skadegörelse i samband med

- inbrott då någon olovligen med våld brutit sig in i byggnad eller lokal, eller
- att någon olovligen tagit sig in i lokal, om den försäkrade kan visa att detta skett
 - med dyrk,

- med nyckel eller kod som åtkommit genom rån, genom inbrott i annan lokal eller bostad, eller genom inbrott i sådan nyckeltub eller nyckelskåp, eller
- genom tillgrepp (stöld) utifrån genom krossat fönster (s.k. smash and grab).

Med lokal avses rum i byggnad samt provisorisk lokal. Med provisorisk lokal avses skjul, bod, container eller annat liknande täckt och omslutet utrymme, samt utrymme som är föremål för reparations-, underhålls- eller ombyggnadsarbeten inom byggnad.

Som dyrk räknas inte nyckel eller avbildning av nyckel.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- som omfattas enligt 1.7.2 (Brandförsäkring) eller 1.7.3 (Vattenskadeförsäkring), eller
- på särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme som sägs i 1.7.4.2 eller för stöld av egendom i sådant.

Högsta ersättning vid låsändring

Om nyckel eller kod, som förvarats hos försäkringstagaren eller dennes ombud, stulits i samband med inbrott i lokal eller nyckeltub/skåp enligt ovan eller i bostad, eller förlorats genom rån, låsändringar på grund därav skäligen är påkallade av lås som försäkringstagaren äger eller bekostat, ersätts kostnad härför. Detta gäller dock endast för lås i dörr, port eller lucka. Om inte annat angetts i försäkringsbrevet lämnas ersättning med sammanlagt högst 10 basbelopp för låsändringar.

1.7.4.2 Stöld och skadegörelse i särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme

Försäkringen gäller för skada bestående i stöld av egendom ur låst värdeskåp eller ur brand- och dyrksäkert kassaskåp och för skadegörelse på sådant förvaringsutrymme, om skadan skett genom sådant inbrott eller annat intrång i inbrottsskyddad lokal som sägs i 1.7.4.1.

Om förvaringsutrymmet öppnats med nyckel gäller försäkringen dock endast om nyckeln åtkommit genom rån inom lokalen, efter intrånget dit, eller genom inbrott i annan lokal som uppfyller samma krav på inbrottsskydd, eller genom inbrott i bostad.

Om förvaringsutrymmet öppnats med kod, gäller försäkringen endast om koden åtkommit genom våld eller hot mot person som inneburit trängande fara för denne.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada då nyckeln till förvaringsutrymmet åtkommit genom rån, eller kod till förvaringsutrymmet åtkommit genom våld eller hot, mot någon som medverkat till eller främjat skadan eller mot någon som var under 18 år, eller
- skadegörelse genom sprängning.

1.7.4.3 Stöld och skadegörelse genom utbrott

Försäkringen gäller för skada genom stöld och skadegörelse vid utbrott ur lokal, som uppfyller krav på inbrottsskydd enligt nedan, av obehörig person som gömt sig kvar i lokalen.

Med utbrott ur lokal avses att någon tagit sig ut ur låst lokal med våld eller med dyrk eller med för låset avsedd nyckel eller kod som åtkommits genom rån eller genom inbrott i annan lokal eller genom inbrott i bostad.

Som dyrk räknas inte nyckel eller avbildning av nyckel. Med lokal avses vad som i 1.7.4.1 definierats som lokal.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- som omfattas enligt 1.7.2 (Brandförsäkring) eller 1.7.3 (Vattenskadeförsäkring), eller
- på särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme som sägs i 1.7.4.2, eller egendom i sådant.

Krav på inbrottsskydd

Som vid 1.9.3

1.7.4.4 Stöld och skadegörelse genom inbrott i inhägnat område

Försäkringen gäller för stöld och skadegörelse i samband med inbrott, eller annat intrång som sägs i 1.7.4.1, i inhägnat område som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottsskydd enligt nedan.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- i samband med inbrott eller annat intrång i byggnad eller lokal (enligt andra stycket i 1.7.4.1) inom området,
- i samband med utbrott ur lokal (enligt andra och tredje styckena i 1.7.4.3) inom området,
- genom skadegörelse på byggnad inom området eller lös egendom som förvaras däri (jfr 1.7.4.5), eller
- som omfattas enligt 1.7.2 (Brandförsäkring) eller 1.7.3 (Vattenskadeförsäkring),
- på följande egendom
 - föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar,
 - antikviteter, konstverk och äkta mattor,
 - ur avsedda att bäras (t ex fick- och armbandsur, hängur),
 - datorer, mobiltelefoner, kameror och kameratillbehör, projektorer, band- och skivspelare, förstärkare, högtalare, radio-, video- och TV-apparater
 - pälsar och pälsverk samt därför avsedda beredda och oberedda skinn, eller
 - tobak, vin och sprit.

Krav på inbrottsskydd

Inhågnadsskydd enligt 1.9.3, om inte annat anges i försäkringsbrevet

1.7.4.5 Skadegörelse utan samband med inbrott eller utbrott

Försäkringen gäller för skada genom uppsåtlig skadegörelse på byggnad eller lös egendom som förvaras däri.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- samband med inbrott eller annat olovligt intrång i byggnad eller lokal (enligt andra stycket i 1.7.4.1),
- i samband med utbrott ur lokal (enligt andra och tredje stycken i 1.7.4.3),
- som omfattas enligt 1.7.2 (Brandförsäkring) eller 1.7.3 (Vattenskadeförsäkring),
- som består i förlust av egendom genom tillgrepp (stöld),
- på byggnad, om skadan är av sådan art att den inte påverkar byggnadens användbarhet, eller
- på glas eller skylt med tillhörande armatur och stativ då dessa är monterade på plats
- som består i klotter eller graffiti
- på växthus och däri befintlig egendom
- på rivnings- eller saneringsfastighet

1.7.5 Rånförsäkring

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom genom rån.

Försäkringen gäller också för skada på försäkrad egendom genom att våld på person använts i annat fall än vid rån, såsom vid överfall, förutsatt att våldet omedelbart uppfattas av den som utsatts för våldet, och att denne gjort vad som rimligen kan begäras för att hindra eller minska skada.

Undantag

Försäkringen gäller inte

- för skada på egendom som omhändertagits av annat företag (t ex transportföretag)
- då den som utsatts för rånet eller våldet medverkat till eller främjat skadan, eller
- för pengar och värdehandlingar, om den som utsatts för rånet eller våldet var under 18 år. Vid rån eller våld inom den försäkrades lokaler gäller dock inte denna åldersgräns
- skada genom utpressning eller kidnappning

Högsta ersättning

Vid förlust av nyckel eller kod genom rån eller våld enligt ovan är ersättningen för låsändringar på grund därav begränsad enligt 1.7.4.1 (Högsta ersättning vid låsändring).

1.7.6 Glasförsäkring

Försäkringen gäller för skada genom bräckage eller annan plötslig och oförutsedd yttre påverkan på

- glasrutor i försäkrad byggnad respektive inredning,
- skylt med tillhörande armatur och stativ, eller
- målning, bokstäver, ornament, blästring, etsning, plastfilm eller annan ytbehandling samt larmkontakter på glasrutor i försäkrad byggnad respektive inredning
- om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt är skyldig att ersätta skadan.

Som glasrutor räknas även plastmaterial, såsom polykarbonat, akrylplast eller liknande, som i samma syfte används istället för glasrutor.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på glas, skyltar eller ytbehandling på glas

- i och på byggnad under uppförande, om- eller tillbyggnad eller i och på rivningsobjekt,
- som består i repor, inristning eller annan yttre påverkan, såvida inte skadan medför uppenbar olägenhet att behålla egendomen,
- som inte är monterade på plats,
- som består i eller uppkommer genom kondens,
- genom sprängningsarbete,
- i växthus eller egendom däri, eller
- som omfattas enligt 1.7.2 (Brandförsäkring) eller 1.7.4 (Inbrottsförsäkring).

1.7.7 Övriga skadehändelser

1.7.7.1 Skada på hyrd/byggnad lokal / byggnad

Försäkringen gäller (under förutsättning som anges i 1.1.2) för plötslig och oförutsedd skada på hyrd/byggnad lokal, i den utsträckning som anges i 1.5.2.1.

1.7.7.2 Transportförsäkring

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på eller förlust av försäkrad egendom

- som är under transport med fordon som den försäkrade äger, hyr eller leasar, eller - fordon som ägs av anställd till den försäkrade, eller
- under lastning och lossning i samband med sådan transport.

Försäkringen gäller endast i den mån den försäkrade inte kan erhålla ersättning genom annan gällande egendomsförsäkring.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada som omfattas av 1.7.2.1 (Brand) eller 1.7.5 (Rån),
- skada vid yrkesmässig transportverksamhet (t ex åkeriverksamhet),
- skada vid transport till och från arbetsområde eller vid lastning och lossning i samband med sådan transport,
- skada vid transport eller lastning och lossning inom ett och samma område för anläggning som disponeras av den försäkrade, såvida inte detta är ett led i och står i direkt samband med transport till och från området,
- svinn, eller

- stöld under transport
 - av pengar och värdehandlingar samt föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor, ädelstenar och konstverk,
 - av annan egendom, om det med hänsyn till dess värde och stöldbegärlighet samt förhållandena i övrigt inte vidtagits rimliga säkerhetsåtgärder, eller
 - förövad vid annat än korta uppehåll i transporten (såsom för lunchrast, uppehåll för i- och urlastning o dyl.), eller förövad då fordonet lämnats olåst.

Högsta ersättning

Ersättningen vid varje skadetillfälle är begränsad till högst 10 basbelopp.

1.7.7.3 Kyl- och frys försäkring

Försäkringen gäller för skada på egendom i stationär kyl- eller frysenhet genom oförutsedd

- temperaturförändring i enheten, eller
- utströmning av vätska eller kylmedel ur enheten.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada som omfattas av 1.7.2 (Brandförsäkring) eller 1.7.4 (Inbrottsförsäkring).

Högsta ersättning

Ersättning är vid varje skadetillfälle begränsad till högst 20 basbelopp.

1.7.7.4 Oljeskadeförsäkring

Försäkringen gäller för skada genom oförutsedd utströmning av olja eller annan vätska, som enligt gällande författning ska anses utgöra brandfarlig vara, på försäkrad egendom.

Försäkringen gäller endast i den mån den försäkrade inte kan erhålla ersättning genom annan gällande egendomsförsäkring.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada som är en följd av normalt och beräkneligt spill
- skada genom inblandning av olja i annan vätska
- den utströmmande oljan.

Högsta ersättning

Ersättning är vid varje skadetillfälle begränsad till högst 5 msek inklusive ersättning för räddnings- och röjningskostnad enligt 1.8.

1.7.7.5 Cisternförsäkring

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd fysisk skada på cistern, samt plötslig och oförutsedd skada på, eller förlust av, vätska i cisternen som orsakats därav.

Till cistern räknas även från denna gående rörledningar t o m närmast cisternen befintlig ventil.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada eller förlust

- genom normalt svinn eller genom stöld. Undantaget vid stöld tillämpas inte om cisternens påfyllnings- och tappanordningar samt andra öppningar är försedda med betryggande låsanordningar.
- genom långsamt utträngande vätska (diffusion), eller
- som omfattas enligt 1.7.2 (Brandförsäkring), 1.7.3 (Vattenskadeförsäkring), eller 1.7.4 (Inbrottsförsäkring).

Högsta ersättning

Ersättning är vid varje skadetillfälle begränsad till högst 5 msek, inklusive ersättning för räddnings- och röjningskostnad enligt 1.8.

1.7.8 Maskinförsäkring

1.7.8.1 Byggnad

Försäkringen gäller för annan plötslig och oförutsedd fysisk skada på försäkrad egendom enligt nedan, än sådan skada som, bortsett ifrån beloppsbegränsningar och självrisk, kan omfattas enligt 1.7.2 - 1.7.7.

Försäkringen gäller för skada på följande föremål ingående i objekttypen byggnad som är fullvärdesförsäkrad enligt 1.5:

- system för vatten, värme, avlopp, ventilation, gas och elektricitet,
- elbelysning och eluttag för motorvärmare (t ex stolpar och ledningar),
- hissanläggning, rulltrappa eller annan anordning för personbefordran,
- sopsuganläggning,
- antennenläggning för radio och TV (även parabol),
- maskinellt manövrerad fordonsport med manöverorgan,
- tvätt-, kyl- och frysanläggning för gemensamt bruk i fastigheten.

Försäkringen gäller även för skada på

- dator med tillhörande utrustning för fastighetens förvaltning och drift. Ersättningen begränsas till 5 msek.

Försäkringen gäller dock inte för skada på:

- sanitetsgods (såsom tvättstall, badkar, toalettstol och bidé) och spis, disk-, tvätt- eller annan hushållsmaskin
- belysningsarmatur,
- brunn och simbassäng,
- rökgång, fundament, murverk och inmurning eller infodring,
- el-patron i värmepanna eller varmvattenberedare, eller
- fundament inklusive ankarbultar.

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättningsskyldighet, inklusive ersättning enligt Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring, till följd av alla egendomsskador enligt denna punkt 1.7.8.1, i

samband med demontering, montering, transport eller förflyttning, är vid varje skadetillfälle begränsad till högst 10 basbelopp. Denna begränsning gäller dock inte vid egendomsskada i samband med egendomens underhåll på platsen.

1.7.8.1.1 Undantag för skada genom

Försäkringen gäller inte för skada genom

- sprängningsarbete,
- smälta,
- regleringsdamm, ras, skred, förskjutning eller sättning i mark eller grundkonstruktion,
- vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt ut ur avloppsledning, svämmat över eller på annat sätt kommit in i byggnaden,
- hav, sjö eller vattendrag som svämmat över,
- vind,
- fukt, röta, mögel eller svamp, samt husbock, hästmyror eller andra träskadeinsekter eller
- frysning om inte skäliga åtgärder vidtagits för att förhindra sådan skada.
- trafik med motordrivet fordon för vilket trafikskadelagen gäller

1.7.8.1.2. Undantag för skada på

Försäkringen gäller inte för skada på

- förbrukningsmaterial, t ex bränsle, drivmedel och smörjmedel, dukar, däck och slangar, filter, filter, linor, packningar, remmar och kedjor, stenar, larvband, transportband, transportplåtar, viror och valsbeklädnad, eller
- utbytbara verktyg, t ex formar, knivar, krossverktyg, press- och stansverktyg och slagor.

Dessa undantag tillämpas dock inte om den försäkrade kan visa att skadan har uppkommit genom plötslig och oförutsedd yttre orsak, att skadan skulle ha uppkommit även om egendomen ej varit i drift, och att skadan inte undantags enligt 1.7.8.1.1., 1.7.8.1.3 eller 1.7.8.1.4. I så fall värderas skadan till högst egendomens tekniska värde.

1.7.8.1.3 Undantag för skada som består i

Försäkringen gäller inte för skada som består i

- gradvis förändring, långtidspåverkan, fortgående sprickbildning, förslitning, utmattningsförbrukning, svinn, diffusion, erosion, kaviation, korrosion, beläggning eller avsättning. Undantaget för korrosion tillämpas inte om korrosionen inträffat under extra ordinärt kort tid och den försäkrade på grund därav inte rimligen kunnat hindra dess uppkomst.
- sönderfrysning av förbränningsmotor eller till densamma hörande kylsystem,
- förlust av egendom som glömts, förlagts eller tappats bort,
- förlust av information på datamedia, eller
- förlust genom stöld, bedrägeri, förskingring eller liknande förmögenhetsbrott.

1.7.8.1.4 Undantag för skada av annan art

Försäkringen gäller inte för skada av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet, eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering.

Försäkringen gäller inte heller för normala åtgärdskostnader till följd av

- försummat underhåll,
- felaktigt material,
- felaktigt eller bristfälligt utfört arbete, eller
- felaktig konstruktion

Med normala åtgärdskostnader avses sådana kostnader som skulle ha uppkommit om försummelsen, bristfälligheten eller felaktigheten hade åtgärdats omedelbart före skadans uppkomst.

1.7.8.2 Värmekulvert

Försäkringen gäller för annan plötslig och oförutsedd fysisk skada på försäkrad egendom enligt nedan, än sådan skada som, bortsett från beloppsbegränsningar och självrisk, kan omfattas enligt 1.7.2 - 1.7.7.

Försäkringen gäller för skada på värmekulvert enligt 1.5 som befinner sig mellan försäkrade byggnader eller mellan försäkrad byggnad och den punkt där den försäkrades äganderätt till kulverten upphör, förutsatt att värmekulvertens längd mellan dessa punkter är högst 50 meter, om inte annat avstånd anges i försäkringsbrevet.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- som uppkommit genom att normal driftskontroll och normalt underhåll uppenbart eftersatts,
- p.g.a. bristande funktion beroende på feldimensionering, otillfredsställande inreglering eller liknande
- genom sprängningsarbete,
- som består i förlust av värmeenergi eller värmebärare,
- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering,
- genom dammbrott,
- genom ras eller skred, om skadan orsakats av sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete eller uppläggning av jord- eller stenmassor eller gruvdrift,
- genom vatten eller vågerosion, eller
- på värmekulvert som inte är provad och godkänd i vedertagen ordning.

Anm.

Vid skada genom ras som omfattas av försäkringen, är ersättningen begränsad enligt 1.7.2.9.

1.7.8.3 Övrig maskinförsäkring

Försäkringen gäller för annan plötslig och oförutsedd fysisk skada på, eller förlust av försäkrad egendom enligt nedan, än sådan skada eller förlust som, bortsett från beloppsbegränsningar och självrisk, kan omfattas enligt 1.7.2 - 1.7.5.

Försäkringen gäller som helvärdesförsäkring, om inte annat anges i försäkringsbrevet, med i försäkringsbrevet angivna försäkringsbelopp.

Försäkringen gäller för skada på sådan egendom som enligt specifikation i försäkringsbrevet omfattas av maskinförsäkring och som utgör elektrisk, elektronisk eller mekanisk anläggning eller anordning - t ex maskin, panna, ugn, apparat, kärl, aggregat eller dator, samt till sådana föremål hörande utrustning eller ledningar - som är avsedd för produktion, reparation, transport, distribution, energiförsörjning, service eller administration.

Försäkringen gäller dock inte för skada på

- egendom som kan omfattas av maskinförsäkring för - Byggnad enligt 1.7.8.1,
- värmekulvert (jfr 1.7.8.2),
- hyrd/byggnad lokal (jfr 1.7.7.1),
- egendom under transport eller under lastning och lossning i samband med transport (jfr 1.7.7.2),
- egendom i stationär kyl- och frysenhet (jfr 1.7.7.3), eller
- cistern eller vätska däri (jfr 1.7.7.5).

Högsta ersättning

Vid skada på egendom som anges i 1.5.2.1 är ersättningen vid varje skada begränsad enligt vad som sägs där.

Undantag

För försäkringen gäller dels samma undantag som anges i 1.7.8.1.1 - 1.7.8.1.4, dels följande undantag.

Försäkringen gäller inte för skada genom

- skadedjur, insekter, bakterier, virus eller smittoämnen,
- svinn eller annan förlust som endast kan konstateras vid inventering, eller
- oförutsedd utströmning av olja eller annan vätska, som enligt gällande författning ska anses utgöra brandfarlig vara, på försäkrad egendom (jfr 1.7.7.4), eller
- skada genom datavirus eller liknande fenomen.

1.7.9 Allriskförsäkring (exkl. maskin)

Försäkringen gäller för annan plötslig och oförutsedd fysisk skada på, eller förlust av försäkrad egendom enligt nedan, än sådan skada eller förlust som, bortsett från beloppsbegränsningar och självrisk, kan omfattas enligt 1.7.2 - 1.7.6.

Försäkringen gäller för försäkrad egendom enligt 1.5, med undantag av följande egendom

- som kan omfattas av maskinförsäkring för Byggnad enligt 1.7.8.1,
- sanitetsgodis (såsom tvättställ, badkar, toalettstol och bidé) och spis, disk-, tvätt- eller annan hushållsmaskin
- belysningsarmatur,
- brunn och simbassäng,
- rökgång, fundament, murverk och inmurning eller infodring,
- el-patron i värmepanna eller varmvattenberedare, eller

- fundament inklusive ankarbultar,
- värmekulvert (jfr 1.7.8.2),
- egendom som omfattas eller kan omfattas av Övrig maskinförsäkring enligt 1.7.8.3,
- hyrd/byggnad lokal (jfr 1.7.7.1),
- egendom under transport eller under lastning och lossning i samband med transport (jfr 1.7.7.2),
- egendom i stationär kyl- eller frysenhet (jfr 1.7.7.3), eller
- cistern eller vätska däri (jfr 1.7.7.5).

Högsta ersättning

Ersättningen är vid varje skadetillfälle begränsad till högst 25 basbelopp, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Vid skada på egendom som anges i 1.5.2.1 är ersättningen vid varje skada dessutom begränsad enligt vad som sägs där.

Undantag

För försäkringen gäller dels samma undantag som anges i 1.7.8.1.1 - 1.7.8.1.4, dels följande undantag.

Försäkringen gäller inte för skada genom

- skadedjur, insekter, bakterier, virus eller smittoämnen,
- svinn eller annan förlust som endast kan konstateras vid inventering, eller
- oförutsedd utströmning av olja eller annan vätska, som enligt gällande författning ska anses utgöra brandfarlig vara, på försäkrad egendom (jfr 1.7.7.4), eller
- skada genom datavirus eller liknande fenomen.

Försäkringen gäller inte heller för skada som består i kontamination eller form- eller strukturförändring, såsom förgasning eller färg- eller luktförändring.

Undantaget i 1.7.8.1.3 för skada som består i förlust genom stöld m fl. förmögenhetsbrott, tillämpas dock inte vid förlust av försäkrad egendom som glömts, förlagts eller tappats bort, under förutsättning att stöld/förlusttillfället kan preciseras och att med hänsyn till egendomens värde och stöldbegärlighet samt förhållandena i övrigt rimliga säkerhetsåtgärder vidtagits.

TILLÄGGSFÖRSÄKRINGAR

1.7.10 Allriskförsäkring för maskin (tilläggsförsäkring)

Är försäkringen tecknad framgår det av försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd annan fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom än sådan skada eller förlust som är ersättningsbar för

- Brandförsäkring
- Inbrotts- och Rånförsäkring, Vattenförsäkring samt vad avser objekttypen* maskinerier
- Maskinförsäkring

Anmärkning: Ersättning lämnas inte för produktionsbortfall, avbrottsförlust, utebliven vinst eller liknande ekonomisk följdskada, ej heller för försening eller forceringskostnader

Undantag:

- skada som har sina orsaker i sådana omständigheter att den försäkrade eller hans arbetsledning borde ha insett att skada med stor sannolikhet skulle komma att inträffa
- skada genom förutsebar ändring av temperatur och fuktighet
- skada orsakad av väderpåverkan på egendom under bar himmel eller i byggnad utan hela väggar eller tak. Undantaget avser dock inte sådan anläggning som är avsedd att arbeta i de fria.
- skada som är en följd av fel i klimatanläggning med automatik för temperatur och luftfuktighetsreglering
- skada genom erosion, ljus och biologisk inverkan
- skada genom förmögenhetsbrott. Vid stöld eller annat tillgrepp lämnas ersättning om skadetillfället kan preciseras, och om det med hänsyn till egendomens värde och stöldbegärlighet samt förhållandena i övrigt vidtagits rimliga säkerhetsåtgärder. Upptäcks sådan förlust först vid t ex inventering och själva skadetillfället således inte kan preciseras ersätts inte skadan.
- skada genom sprängningsarbete,
- skada i samband med demontering, montering eller vid transport eller förflyttning. Sådan skada ersätts dock om den uppkommit i samband med egendomens normala underhåll på försäkringsstället,
- entreprenadarbeten, vilket avses byggnads-, anläggnings- och installationsarbeten

1.7.10.1 Undantagna skadetyper

Försäkringsbolaget ersätter inte

1.7.10.1.1

skada till den del som den består i förslitning, förbrukning, korrosion (t ex rost eller frätning), kavitation, beläggning, avsättning eller annan gradvis försämring såsom åldring, viktförlust och röta,

- kontamination och förorening,
- form- och strukturförändring såsom förgasning, färg- eller luktförändring

1.7.10.1.2 kostnader för att åtgärda

- felaktigt material,
- felaktigt eller bristfälligt utfört arbete,
- felaktig konstruktion,
- fel eller brist i beräkningar, ritningar, beskrivningar, specifikationer, råd eller anvisningar

1.7.10.1.3

skada vars uppkomst eller omfattning påverkats av ingrepp i bärande konstruktion eller försummat underhåll, till den del ingreppet utförts av eller försummelsen kan lastas den försäkrade

1.7.10.1.4

skada som består i sprickbildning i byggnad utan samband med annan skadehändelse

1.7.10.1.5

skada av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering

1.7.10.2 Undantagen egendom

Försäkringsbolaget ersätter inte

1.7.10.2.1

skada på förbrukningsmaterial

Anmärkning: Med förbrukningsmaterial avses t ex bränsle, drivmedel och smörjmedel, filter, dukar, däck och slangar, linor, packningar, remmar och kedjor, stenar, larvband, transportband, transportplåtar, gummibeklädnad, filter och viror.

1.7.10.2.2

skada på utbytbara verktyg, t ex formar, knivar, krossverktyg, press- och stansverk, tyg och slagor.

1.7.10.2.3

skada på datamedia, om skadan beror på felprogrammering eller förlust av information till följd av brist på för databehandlingsområdet rimliga administrativa rutiner.

1.7.10.2.4

skada på varor under tillverkning till följd av misstag eller fel i produktionsprocessen

1.7.10.2.5

Vid skada genom uttrinnande smälta

- skada på själva smältan,
- skada på skänk, degel, form, kokill eller liknande behållare för smälta,
- skada på till ugn eller smältbehållare hörande mantel eller inmurning eller kylslingor, el-utrustning, värmeisolering eller annan utrustning som antingen är befintlig i eller innanför mantel eller inmurningen eller utgörs av kyl- eller induktionsslingor monterade direkt på ugns kroppen. Ersättning lämnas dock för skada på föremål som hör till annan anläggning än den från vilken smältan kommit ut.
- skada på induktionsspole för omröring eller uppvärmning av smälta och därtill hörande kabelutrustning, oavsett om spolen eller kabelutrustningen råkat i brand eller inte,
- skada på egendom under transport.

1.7.11 Utställningsförsäkring (tillfälliga) (tilläggsförsäkring)

Är försäkringen tecknad framgår det av försäkringsbrevet.

Försäkrad egendom

Försäkringstagarens egna föremål eller egendom tillhörig annan än försäkringstagaren (under förutsättning att försäkringstagare i avtal har åtagit sig att försäkra egendomen)..

När försäkringen gäller

Försäkringen träder i kraft när konstföremålet har kommit inom aktuell utställningslokal eller avsett område utomhus.

I de fall försäkringen gäller inklusive transport börjar försäkringen gälla när försäkringstagarens personal har kvitterat konstföremålet.

Transportförsäkringen

Transportförsäkringen gäller inom Sverige och försäkringstagaren ska i avtal ha åtagit sig att försäkra transporten till och/eller från utställningslokal. Transporterna får endast ske med någon av följande

- Försäkringstagarens bil/personal, Nationalmuseums bil,
- Transart, MTAB eller
- Museums bil/personal

Transportbil får ej lämnas obevakad. Mobiltelefon ska finnas i transportbilen

Vad försäkringen gäller för

- Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd fysisk skada på eller förlust av försäkrade utställningsföremål.
- Försäkringen avser endast sådan skada som består i att föremålens värde minskar eller går förlorat.

Med konstföremål menas t ex tavlor, collage, statyer, installationer och konst av blandteknik. För föremål av gips, lera eller terrakotta gäller försäkringen exklusive bräckageskada.

Vad försäkringen inte gäller för

- Stöld av utställningsföremål utomhus
- Skadegörelse av utställningsföremål utomhus
- Öppen stöld i lokal utan bevakning

1.7.12 Miljöval i samband med ersättningsbar egendomsskada (tilläggsförsäkring)

Är försäkringen tecknad framgår det av försäkringsbrevet.

1.7.12.1 Försäkringen gäller

a)
vid ersättningsbar egendomsskada, där byggnad/byggnadsdel som är föremål för reparation och inte uppfyller kraven i senaste/gällande bygglagstiftning vad gäller isoleringsmaterial. Försäkringstagaren kan välja att få ersättning för isolering efter gällande bygglagstiftning med följande villkor

- försäkringsomfattningen gäller endast det område som är skadedrabbat och ersättningsbart område
- förbättringen ska ske i omedelbar förbindelse med renovering av den ersättningsbara skadan
- det måste finnas utrymme i befintlig konstruktion för valt isoleringsmaterial
- om efterisolering endast kan utföras på ett större område än det skadedrabbade ersätts tilläggsisoleringen proportionellt

b)
i samband med reparation av en ersättningsbar skada på avloppsrör som är orsakad av råttor. Försäkring gäller även för montering av s.k. råttspärr dock endast vid det skadedrabbade avloppsröret.

c)
vid en ersättningsbar egendomsskada. Försäkringstagaren kan välja att ersättningsuppgörelsen baseras på miljö- och energimärkta material enligt branschstandard, t ex Svanen-märkning. Högsta ersättning är 50% mellan normalvärdet och den förhöjda merkostnaden, dock max 25 basbelopp per tillfälle.

d)
vid ersättningsbar skada på glas i fönster/ytterdörr som pga skadan är i behov av byte. Försäkringstagaren kan i samråd med Försäkringsbolaget välja att även byta icke skadade fönster/ytterdörr till samman energimärkta fönster som de ersätta skadade fönster/dörrar. Försäkringen gäller för högst 50% av kostnaden dock max 10 basbelopp

per skada och under förutsättning att minst 10% av byggnadens totala antal fönster/dörrar är skadade.

e)
vid ersättningsbar egendomsskada där senaste bygglagstiftningen inte är uppfylld, kan försäkringstagaren i samråd med Försäkringsbolaget välja att genomgå miljövänliga förbättringar, bl a genom att val av miljövänliga material enligt punkt c). Försäkringen gäller för 50% av förbättringskostnaderna dock max 25 basbelopp per skada.

f)
vid ersättningsbar skada på byggnads uppvärmningskälla, kan försäkringstagaren i samråd med Försäkringsbolaget välja att få nya installationer baserade på förnybar energi, såsom solenergi, vindkraft, jordvärme m.m. Försäkringen ersätter 50% av kostnaden till förbättringar dock max 25 basbelopp per skada.

g)
i samband med en ersättningsbar egendomsskada på byggnad, som överstiger 5 Mkr kan försäkringstagaren välja att en energibesiktning blir utförd på byggnaden.

1.7.12.2 Försäkringen ersätter inte

a)
kostnader för ändringar i befintlig konstruktion

b)
eventuella offentliga investeringsbidrag, investeringsstöd eller motsvarande avräknas från försäkringsersättningen.

1.7.13 Myndighetskrav utöver ersättningsbard delskada (tilläggsförsäkring)

Är försäkringen tecknad framgår det av försäkringsbrevet.

1.7.13.1

Vid ersättningsbar egendomsskada, och den icke skadedrabbade delen av byggnad inte uppfyller myndighetskrav baserad på senaste bygglagstiftning, gäller försäkringen för de kostnader som föranleds av berättigat myndighetskrav vid skadetidpunkten.

Försäkringen gäller under följande förutsättningar

- Att den skadade delen av byggnader utgör en så stor del av totala byggnadens area att myndighet ställer krav om att även del som inte är skadedrabbad ska uppfylla senaste bygglagstiftning.
- Det ska i samband med reparationen av den ersättningsbara skadan beredas åtkomst för åtgärd inom icke skadedrabbad del.
- Vid efterisolering – ska det finnas plats att efterisolera i befintlig byggnadskonstruktion.

Försäkringen gäller endast för kostnader som har direkt samband med myndighetskrav / bygglagstiftningskrav.

Försäkringsbelopp är högst 5 Mkr per skada och år.

Merkostnader för tillfällig lokal eller bostad omfattas med högst 10% av kostnaden dock max 10 basbelopp per skada.

1.7.13.2 Försäkringen gäller inte för

- krav som ställs utöver gällande bygglagstiftning

1.7.14 Verktygsförsäkring (tilläggsförsäkring)

Är försäkringen tecknad framgår det av försäkringsbrevet.

Inbrottsförsäkringens punkt 1.7.4 utökas att gälla för stöld av verktyg i låst och larmat förvaringsutrymme i motorfordon eller låst och larmat täckt släp. Försäkringen omfattar även brand- och trafikolyckor.

För försäkringen gäller i övrigt de allmänna reglerna för Inbrottsförsäkring.

1.7.14.1 Inbrott i fordon

Oavsett vad som anges i allmänna villkoren för inbrottsförsäkring gäller försäkringen för:

a)

inbrott i särskilt förvaringsutrymme i fordon/täckt släp som varit låst med godkänd låsanordning och aktiverat godkänt larm.

- Under förutsättning att egendomen inte kan ses utifrån,
- och att stölden har samband med brukande av våld mot fordonet.

b)

Försäkrade föremål som förvaras tillfälligt i ett låst fordon med separat bagageutrymme som nämns i avsnitt 1.7.14, t ex kombi eller van, utökas försäkringen till att omfatta egendom under förutsättning att fordonet är låst och larmat och att egendomen är övertäckt på ett sådant sätt att de inte är synliga utifrån.

Högsta ersättning

Försäkringsbeloppet finns angivet i försäkringsbrevet och gäller som Första riskförsäkring.

Särskild självrisk

Om fordon saknar godkänt larm eller om befintligt godkänt larm ej var aktiverat vid skadetillfället tillkommer en särskild självrisk om 0,5 basbelopp som gäller utöver den självrisk som framgår av försäkringsbrevet.

1.7.15 Lyftförsäkring (tilläggsförsäkring)

Är försäkringen tecknad framgår det av försäkringsbrevet.

Vad försäkringen gäller för

- Försäkringen gäller för skada på gods under lyft och transport med truck. Med truck jämföras gaffel-, drag- och grensletruck samt hjullastare.
- Kostnader för skäliga räddningsåtgärder som vidtagits för att begränsa en omedelbart förestående eller redan inträffad skada som kan omfattas av försäkringen.

Vad försäkringen inte gäller för

- För skada som försäkringstagaren eller anställd orsakar genom vårdslöshet eller uppsåt.
- När godset inte iordningställts för lyftet eller transporten på ett ändamålsenligt sätt.
- Skada, förlust eller kostnad som orsakats av godsets egen beskaffenhet eller klimatbetingad temperaturpåverkan.
- Kostnader för borttransport och destruktions av skadat gods
- Skada på godsets transportemballage
- Skadeståndsskyldighet mot tredje man
- För viten eller böter av något slag
- Ränteförlust, förlust av marknad, förlorad handsvinst eller annan indirekt förlust.

Högsta ersättning

Försäkringsbeloppet finns angivet i försäkringsbrevet.

Försäkringens giltighetstid

Försäkringen börjar:

- Då lyftanordning anbringats på godset för arbetets omedelbara påbörjande.

Försäkringen fortsätter under lyft och/eller transport och upphör:

- När godset placerats på avsedd plats av trucken och befriats från lyftanordning

1.7.16 Småbåtsförsäkring (tilläggsförsäkring)

Är försäkringen tecknad framgår det av försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller för småbåtar med tillhörande motor och inventarier.

Vad försäkringen gäller för

Sjöskada

- Grundstötning, sammanstötning, strandning eller kantring
- Att vatten plötsligt och oförutsett tränger in genom skrovet
- Annan plötslig och oförutsedd utifrån kommande händelse

Brandskada

Försäkringen ersätter skada direkt orsakad av:

- Överhettning. Glödbrand och eld som kommit lös.
- Blixtnedslag
- Explosion

Stöldskada

Försäkringen ersätter skada genom

- Stöld
- Stöldförsök
- Annat tillgreppsbrott
- Uppsåtlig skadegörelse av tredje man

Med småbåt menas:

- Roddbåt, kanot, optimistjolle, windsurfingbräda eller liknande med en längd av högst 6 meter
- Tillhörande mast och segel samt påhängd motor som har en motorkraft om högst 30 hkr.
- Motorbåt med inombordsmotor eller påhängsmotor som har en motorkraft om högst 30 hkr.
- Räddningstjänstens båtar med motor som har en motorkraft om högst 50 hkr om inget annat framgår i försäkringsbrevet

Undantag

För försäkringen gäller dels samma undantag som denna försäkring i övrigt och, dels följande undantag.

- Motorbränsle, smörjmedel
- Boj, bojkätting, permanenta förtöjningsanordningar
- Bockar, vaggor, sidostöttor, presenningar eller annat täckningsmaterial
- Personlig lösegendom

1.7.17 Återställande av byggnad på annan plats eller för annat ändamål (tilläggsförsäkring)

Är försäkringen tecknad framgår det av försäkringsbrevet.

När beslut är fattat att försäkringen ger total skadeersättning och Försäkringsbolaget skall bygga upp motsvarande byggnad på samma plats och för samma ändamål har försäkringstagaren rätt att välja:

- Återuppförande på annan plats i Sverige
- Återuppförande för annat ändamål på befintlig plats
- Återuppförande med hjälp av annan beprövad byggmetod

1.7.18 Glömda byggnader eller felaktig uppgift (tilläggsförsäkring)

Är försäkringen tecknad framgår det av försäkringsbrevet.

Nyförvärvade byggnader med ett kalkylbelopp större än 10 Mkr måste alltid anmälas till bolaget för att erhålla försäkringsskydd.

Glömda byggnader eller felaktig uppgift om byggnad, t ex antal kvm, fastighetsbeteckningens namn eller nummer ingår med max 5 Mkr per skada.

Försäkringen gäller som förstariskförsäkring.

Om upptäckten av den felaktiga uppgiften föranleder tilläggspremie har Försäkringsbolaget rätt till tilläggspremie för hela avtalsperioden.

Felaktig uppgift beträffande förekomst av brandlarm och/eller sprinkler är ej att betrakta som glömd eller felaktig uppgift enligt denna punkt. Allmänna avtalsbestämmelser, pkt 3.5.1.

1.7.19 Egen bekostnad fast inredning (tilläggsförsäkring)

Är försäkringen tecknad framgår det av försäkringsbrevet.

Försäkringen omfattas av försäkringstagaren bekostad fast inredning i hyrd/byggnad lokal. Försäkringsbeloppet framgår av försäkringsbrevet.

1.7.20 Förlust av vätska eller gas (tilläggsförsäkring)

Är försäkringen tecknad framgår det av försäkringsbrevet.

Förlust av utströmmande vätska eller gas vid ersättningsbar skadehändelse enligt 1.7.3 eller 1.7.7.4.

Undantaget för vätska, ånga eller kylmedel som strömmat ut enligt punkt 1.7.3 (Vattenskadeförsäkring) och 1.7.7.4 (Oljeskadeförsäkring) den utströmmande oljan gäller inte.

Om utströmningen föranleder avgift för omhändertagande av utströmmande vätska/gas gäller försäkringen även för denna kostnad. Försäkringsbeloppet framgår av försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller för dokumenterad förlust över 50 m³ eller 100 kg gas ingår.

1.8 Räddnings- och Röjningskostnad samt Restvärdeskydd

Anm.

Utöver ersättningsbegränsningarna nedan under 1.8, gäller att den sammanlagda ersättningen för egendomsskada, räddnings- och röjningskostnad samt restvärdesskydd

och ersättning enligt Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring, är begränsad vid skada genom ras, lavin eller jordskalv så som anges i 1.7.2.9, och begränsad vid skada på maskin i byggnad så som anges i 1.7.8.1.

1.8.1 Räddningskostnad

I samband med egendomsskada som omfattas av försäkringen, lämnas ersättning för kostnad för sådan åtgärd som det åligger försäkrad att vidtaga enligt 3.7 (Räddningsplikt) för avvärjande eller begränsning av ersättningsbar skada, om åtgärden med hänsyn till omständigheterna varit skälig.

Utan hinder av de begränsningar som framgår av 1.7 vid olika skadehändelser lämnas ersättning, såsom för räddningskostnad, även för egendomsskada som består i att försäkrad egendom skadas, förekommer eller stjäls till följd av uppenbart skälig räddningsåtgärd.

Undantag

Försäkringen ersätter inte räddningskostnad enligt ovan i den mån rätt till ersättning för kostnaden föreligger från annan enligt lag eller särskild författning, eller p.g.a. annan försäkring, garanti eller annat avtal.

Högsta ersättning

Vid förstärksförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen för räddningskostnad enligt ovan och egendomsskada enligt egendomsförsäkringen i övrigt, till försäkringsbeloppet. Vid fullvärdesförsäkring för egendom som anges i 1.5.2.1, begränsas den sammanlagda ersättningen för räddningskostnad enligt ovan och egendomsskada enligt egendomsförsäkringen i övrigt, till högsta ersättning enligt 1.5.2.1. Vid halvvärdesförsäkring betalas räddningskostnad även om försäkringsbeloppet därigenom skulle överskridas.

Vid skadehändelse med särskild begränsning till högsta ersättning, är dock den sammanlagda ersättningen för räddningskostnad och egendomsskada begränsad till den för skadehändelsen angivna högsta ersättningen, om det beloppet är lägre än högsta ersättning enligt ovan.

1.8.2 Röjningskostnad

I samband med egendomsskada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för röjningskostnad (röjning, borttransport samt destruktion).

Högsta ersättning

Försäkringsbolagets åtagande att betala röjningskostnader är, om inte annat anges i försäkringsbrevet, vid varje skada begränsat enligt följande:

Ersättning för röjningskostnader vid förorening av eller annan inverkan på luft, mark, vattentäkt, sjö eller annat vattenområde eller på grundvatten är begränsad till högst 20 basbelopp.

I övrigt är ersättningen för röjningskostnader begränsad till högst det lägsta av 10 % av kostnaden för egendomsskadan och högst 50 basbelopp.

1.8.3 Restvärdeskydd

Om återställande av byggnad hindras p.g.a. lag eller myndighets föreskrift, är den försäkrade även berättigad till ersättning - restvärdeersättning - för vad kvarvarande delar av byggnaden därigenom förlorat i värde. Vid värderingen tillämpas reglerna 1.10 (Skadevärderingsregler). Den försäkrade är skyldig att följa försäkringsbolagets anvisningar och på dess bekostnad vidta erforderliga åtgärder, såsom att söka dispens eller överklaga beslut. Följs inte anvisningarna är den försäkrade inte berättigad till restvärdeersättning.

Undantag

Restvärdeersättning lämnas inte i den mån rätt till motsvarande ersättning från annan föreligger enligt lag eller särskild författning.

1.9 Säkerhetsföreskrifter

1.9.1 Allmänt

1.9.1.1 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrifter

/ 1.9.1, 1.9.2 och 1.9.3

Om säkerhetsföreskrift inte iakttagits, sätts eljest utgående sammanlagd ersättning ned med

- 30 % dock lägst 1 och högst 10 basbelopp, vad avser 1.9.2.4 (Brandfarliga heta arbeten), och
- 20 % dock lägst ett halvt och högst 10 basbelopp, vad avser annan säkerhetsföreskrift.

Nedsättningen kan minskas om det finns särskilda skäl med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

Nedsättning skall inte göras

- om det kan antas att skadan skulle ha inträffat även om föreskriften iakttagits, eller
- om den som haft att tillse att föreskriften iaktogs inte kan lastas för att den åsidosatts.

Om säkerhetsföreskrift inte iakttagits lämnas inte ersättning för den merkostnad som kan antas ha uppstått till följd därav, såvida det inte framgår att den som haft att tillse att föreskriften iaktogs inte kan lastas för att den åsidosatts.

1.9.1.2 Allmänna säkerhetsföreskrifter

Utöver nedan angivna säkerhetsföreskrifter gäller även annan i försäkringsbrevet angiven säkerhetsföreskrift eller annan föreskrift som i skadeförebyggande syfte meddelats i lag, av myndighet, tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande.

Annan föreskrift kan exempelvis gälla krav på

- nätanslutning såsom elförsörjning, stabiliseringsaggregat, reservström,
- skydd mot över- eller underspänning, transienter eller åska,
- driften (kontinuerlig, intermittent, övervakning), eller
- underhåll (intervaller och åtgärder).

1.9.2 Brandförsäkring

Säkerhetsföreskrifterna avser brand (1.7.2.1), explosion (1.7.2.3) och åkslag, el-fenomen eller strömavbrott (1.7.2.4). Utöver i denna punkt 1.9.2 angivna föreskrifter gäller för dator och datamedia de föreskrifter som anges i punkt 1.9.4.

1.9.2.1 Offentliga föreskrifter

De föreskrifter, jämte tillämpningsföreskrifter, skall iakttagas, som i syfte att förhindra eller begränsa skada meddelats i lag eller förordning om

- brandfarliga varor,
- brandfarliga vätskor och gaser
- explosiva varor,
- elektrisk starkströmsanläggning,
- systematiskt brandskyddsarbete (SBA)

1.9.2.2 Brandsläckning och larm

Brandsläckningsredskap och larmanordningar skall finnas i den utsträckning som anges av kommunens räddningstjänst eller annan lokal föreskrift.

1.9.2.3 Branddörr och sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering skall vara stängd eller vara uppställd med anordning som stänger dörren och sektioneringen vid rökutveckling. Genomföringar i brandväggar ska vara tätade med certifierad metod/material så att rök- eller brandspridning inte sker mellan brandceller.

1.9.2.4 Brandfarliga arbeten (Heta Arbeten)

Följande säkerhetsregler för s.k. heta arbeten, utarbetade av försäkringsbolagen och Svenska Brandförsvarsföreningen (SBF), skall följas.

Reglerna gäller för tillfällig arbetsplats där heta arbeten utförs och fara för brand kan föreligga.

1.9.2.4.1 Allmänt

Heta arbeten

Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Brandskyddsansvarig (alt tillståndsansvarig)

Den som avser att bedriva heta arbeten på tillfällig arbetsplats skall skriftligen utse en brandskyddsansvarig, som skall bedöma om arbetena medför fara för brand. Om

brandskyddsansvarig ej utses blir försäkringstagaren automatiskt brandskyddsansvarig. Om fara för brand bedöms föreligga skall den brandskyddsansvarige

- utfärda tillstånd för arbetena på SBF:s blankett "Tillstånd/Kontrollista" för heta arbeten (TK-Allmänt resp. TK-Tak) eller motsvarande, som skall vara fullständigt ifylld under arbetenas utförande
- förvissa sig om att nedanstående säkerhetsregler följs.

Den brandskyddsansvarige får inte utföra de heta arbetena.

Anmärkning:

Angivna blanketter beställs från SBF.

1.9.2.4.2 Säkerhetsregler

Säkerhetsregel nr 1

BEHÖRIGHET

Den som skall utföra eller bevaka arbetena skall ha behörighetsutbildning och erfarenhet av brandskydd. Utbildningen skall vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och SBF:s utbildningskommitté för heta arbeten.

Den som är utsedd att regelbundet vara brandskyddsansvarig skall ha motsvarande utbildning och erfarenhet.

Säkerhetsregel nr 2

BRANDVAKT

Brandvakt skall utses och finnas på arbetsplatsen under den tid som de heta arbetena utförs. Detta gäller även under arbetsrast. Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört. Brandvakt behövs inte när den brandskyddsansvarige bedömer att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.

Säkerhetsregel nr 3

BRANDFARLIG VARA

För arbete i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara eller lättantändligt material, skall tillstånd inhämtas av kommunens brand-/räddningschef.

Säkerhetsregel nr 4

STÄDNING OCH VATTNING

Arbetsplatsen skall vara städad och vid behov vattnad.

Säkerhetsregel nr 5

BRÄNNBART MATERIAL

Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen skall flyttas bort, skyddas eller avskärmas genom övertäckning.

Säkerhetsregel nr 6

DOLDA BRÄNNBARA BYGGNADSDELAR

Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran, och vid konstaterad brandfara skyddas samt kunna göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

Säkerhetsregel nr 7

OTÄTHETER

Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen skall vara tätade och även kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

Säkerhetsregel nr 8

SLÄCKUTRUSTNING

Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning skall finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats.

Här avses slang med vatten eller två handbrandsläckare med lägst prestanda 34 A 233 B C och med en vikt på minst 6 kr (motsvarar ABE III). Vid takläggning krävs: Slang med vatten och två handbrandsläckare typ ABE III (eller motsvarande) samt brytverktyg (t ex pikyxa) och handstrålkastare. När förutsättning för släckning med vatten saknas, t ex vid risk för frysning eller vid lågt vattentryck, skall utrustningen kompletteras med ytterligare en handbrandsläckare med lägst prestanda 34 A 233 B C och med en vikt på minst 6 kg (motsvarar ABE III).

Säkerhetsregel nr 9

SVETSUTRUSTNING

Svetsutrustning skall vara felfri. Acetylenflaska skall vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare skall vara försedd med backventil för bränningsgas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel skall finnas.

Säkerhetsregel nr 10

LARMNING

Räddningstjänsten/brandkåren skall kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon skall finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll.

Säkerhetsregel nr 11

TORKNING OCH UPPVÄRMNING

Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas, skall lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning

Säkerhetsregel nr 12

TORKNING AV UNDERLAG OCH APPLICERING AV TÄTSKIKT

Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt får material uppvärmas till högst 300° C.

Säkerhetsregel nr 13

SMÄLTNING AV ASFALT

Vid smältning av asfalt skall utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt SBF:s instruktioner för brandfarliga heta arbeten på tak och balkonger.

1.9.2.5 Tobaksrökning

Rökning får ske i kontor, matsalar, samlingslokaler och på toaletter, samt vid fasta arbetsplatser i lokaler som inte är brand- eller explosionsfarliga.

Vid andra fasta arbetsplatser får rökning endast ske under förutsättning att Försäkringsbolaget eller kommunens räddningschef lämnar medgivande.

Plats eller område där rökning inte får ske skall markeras tydligt.

1.9.2.6 Uppvärmningsanordningar

Flyttbara uppvärmningsanordningar får inte användas inom brand- eller explosionsfarliga utrymmen. Byggtork får användas för uppvärmning av byggnad endast i samband med byggnads- och anläggningsarbeten.

1.9.2.7 Motordrivet fordon

Motordrivet fordon (motorfordon, traktor, motorredskap och terrängmotorfordon) får i för arbetet erforderlig omfattning införas eller användas i lokal eller upplag under förutsättning att

- fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare samt laddning av batteri sker på betryggande sätt och på plats avskild från lokalen eller upplaget i övrigt,
- permanenta lastnings- och lossningsplatser försetts med brandsläckningsredskap, och
- om lokalen eller upplaget är brand- eller explosionsfarliga, Försäkringsbolaget eller kommunens räddningstjänst lämnat medgivande därtill.

Motordrivet fordon får dock inte utan medgivande av Försäkringsbolaget eller kommunens brandchef garageras inom fabrikations- eller lagerlokal eller upplag.

Motordrivet fordon får inte nattparkeras mellan kl 22.00 – 05.00, inom 6 meter från skolbyggnad. Detta gäller även på tillåten markerad parkeringsplats.

Förtydligande:

Car-port vid skolbyggnad som inrymmer bostad undantas från regeln. Alla som omfattas av försäkringen (kommunanställda samt anställda i eventuellt medförsäkrade bolag) ska upplysas om regeln. Skolbyggnad belägen utmed gata där allmänheten har naturligt tillträde, omfattas inte av regeln. Med skola jämställs daghem, förskola, grund- och högstadie- och gymnasieskola, folkhögskola, vuxenskola samt högskola. Om undantag från regeln finns, framgår det av försäkringsbrevet.

1.9.2.8 Starkströmsanläggning

Har i försäkringsbrevet angetts att elektrisk starkströmsanläggning skall revisionsbesiktigas gäller de bestämmelser som finns i Elektriska Nämndens föreskrift F 200, Bestämmelser angående Besiktning och Besiktningsfrekvens. Försäkringstagaren ansvarar för att besiktningarna utföres.

1.9.2.9 Förvaring brännbart material

Emballage, avfall, soptunnor, containrar eller annat brännbart material får inte förvaras på lastkaj eller plats utomhus inom sex meter från byggnad.

1.9.2.10 Cistern

För cistern som innehåller brännbara eller frätande vätskor skall, om cisternen är beställd efter 1953-09-15, av Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) utarbetade och av Arbetarskyddsstyrelsen godkända bestämmelser vara uppfyllda. Där dessa bestämmelser inte är tillämpliga - t ex för cistern av betong och cistern med flytande tak - skall cistern vara godkänd av Kommerskollegium.

Avstånd till uppvärmningsanordning

Utan Försäkringsbolagets medgivande får, i eller inom 15 meter från cistern för brännbar vätska, inte finnas uppvärmningsanordning för olja, eldstad eller bar eld i någon form.

Påfyllning, tappning

Vid påfyllning och tappning - dock minst en gång om året - skall vätskekvantiteten i cistern som rymmer mer än 50 kbm mätas och journalföras såväl före som efter påfyllningen resp. tappningen. Journalen skall vid skada samt då så begärs företes för Försäkringsbolagets representant.

Denna bestämmelse avser inte kontinuerlig tappning. Vid sådan tappning skall kontroll av normal läckage eller svinn ske genom andra lämpliga åtgärder.

Jordning, åskledare

Cistern för brännbar vätska skall vara elektriskt jordad. Cistern som inte är av plåt skall dessutom vara försedd med åskledare.

Uppvärmning

Uppvärms i cistern befintlig brännbar vätska på annat sätt än medelst varmvatten eller mättad ånga med högst 0,8 Mpa övertryck, skall anordningen vara utförd enligt Sprängämnesinspektionens anvisningar (se av Statens Brandnämnd/Brandinspektion utgivet cirkulär).

Över- och undertryck

Cistern skall vara så utförd eller försedd med sådana anordningar att fara för bristning av cistern genom övertryck eller vakuum undanröjs.

1.9.3 Inbrottsförsäkring

Säkerhetsföreskrift avseende inbrottsskydd.

Skyddsklass 1, om inte annat anges i försäkringsbrevet eller nedan.

- nyckeltub/skåp. Nyckeltub och nyckelskåp ska vara utformade med minst så stort skydd mot inbrott, som nyckeltub/skåp enligt Svenska Stöldskyddsföreningens Säkerhetsguide.
- provisorisk lokal. För provisorisk lokal gäller krav på inbrottsskydd enligt Skyddsklass 2, med följande ändringar och kompletteringar.

Exempel på godtagbar väggkonstruktion är

- regelvägg med ytersida av 16 mm spontade bräde och innersida av 10 mm byggplatta,
- enkelskiktsvägg av minst 25 mm spontade bräder, eller
- enkelskiktsvägg av minst 1 mm stålplåt.

För golv och tak godtas utförande som ger samma skydd mot inbrott som godtagbar väggkonstruktion.

Dörr, port och lucka får, istället för godkänd låsenhet, vara försedd med stålbom minst 10 x 50 mm som räcker över hela dörren/porten/luckan och som är fäst med genomgående bultar. Stålbommen ska vara låst med godkänd låsenhet.

Samtliga fönster med ruta av annat material än glas ska antingen ha inkrypningskydd eller vara utfört så att det ger samma skydd mot inbrott som inkrypningskydd.

Påföljd vid ej uppfyllt krav

Uppfylls ej säkerhetskravet på inbrottskydd reduceras ersättningen i enlighet med bestämmelserna i 1.9.

Inhägnat område

Området där den försäkrade egendomen förvaras ska vara omslutet med inhägnad. Inhägnaden ska bestå av stängsel eller vägg och vara minst 2,20 m hög varav de översta 0,2 m ska utgöras av minst två rader taggtråd. Därutöver ska inhägnaden anslutas till marken så att inkrypningen förhindras. Inhägnadens fastsättningsanordningar, stolpar, stag mm ska vara förankrade i marken.

Exempel på utförande kan vara flätverksstängsel av minst 3 mm tjock ståltråd med maskstorlek som inte överstiger 50 x 50 mm.

Grind, port och dörr ska fylla samma krav som ovan.

Säkerhetsföreskrifter för inbrottsförsäkring. Utöver nedan i denna punkt 1.9.3 angivna föreskrifter, gäller för dator och datamedia de föreskrifter som anges i punkt 1.9.4.

Datorer

Lokal där persondatorer ("pc") med tillhörande utrustning till ett sammanlagt värde av 5 basbelopp eller mer förvaras, skall uppfylla *Skyddsklass 2* om inte datorerna är låsta med datorlås. Övriga delar av försäkrad byggnad som innehåller sådan lokal skall uppfylla *Skyddsklass 1*.

Nyckel

Nyckel eller kod till lokal skall handhas och förvaras på betryggande sätt. Den får inte vara märkt eller placerad så att den kan identifieras av obehörig. Den får inte heller förvaras på sådant sätt i berörd lokal att den är lättillgänglig för obehörig.

Nyckelskåp

I nyckelskåp i anslutning till lokal enligt föregående stycke får endast förvaras sådan nyckel som uteslutande går till allmänt utrymme - såsom pannrum, soprum, hiss-maskinrum eller liknande - vilket är betryggande avskilt från berörda lokaler i övrigt.

Lås och låskombination

Lås, kod eller låskombination skall omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning misstänka att någon obehörigen innehar nyckel, passerkort eller har kännedom om koden resp. låskombinationen.

1.9.3.1 Krav på inbrottsskydd för försäkringslokal vid utställningsförsäkringen

1.9.3.1.1 Omslutningsyta

Omslutningsyta (vägg, golv, tak, dörr, fönsterenheter m m) ska – såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar – i sin helhet ge ett efter förhållande godtagbart skydd mot inbrott och försvåra bortförandet av stöldgods.

1.9.3.1.2 Dörr, port och lucka

Dörr (såväl dörrblad som övriga delar) ska ge ett godtagbart skydd mot inbrott. Dörr ska vara låst med av Försäkringsbolaget godkänd låsenhet (instickslås och slutbleck eller hänglås med beslag). För pardörrar gäller dessutom att den ena dörren ska vara reglad upp- och nertill med försäkrande kantreglar eller på likvärdigt sätt. Utgående dörr ska ha bakkantssäkring. Slagdörr av trä med instickslås ska förstärkas med av försäkringsbolagen godkänd dörrförstärkning (långskyltar) på båda sidor eller med brytskydd på framkanten. Andra dörrtyper, t ex skjutdörrar, ska förstärkas på likvärdigt sätt. För port och lucka godtas samma eller likvärdigt utförande som för dörr enligt ovan. Dörr, port och lucka anses ej låst om nyckel kvarlämnats i låset.

1.9.3.1.3 Fönster

Öppningsbart fönster ska vara stängt och invändigt reglat. Ventilationsfönstren ovan dörr får vara öppet om det har inkrypningskydd. Öppningsbart fönster vars nedre kant är belägen längre än 4 m över markplan eller som på annat sätt är lätt åtkomlig (t ex från balkong, tak, brandstege) skall antingen vara låst med av försäkringsbolagen godkänt fönsterlås eller annan låsanordning, som för det särskilda fallet godtagits av bolaget, eller ha inkrypningskydd.

Fönster anses ej låst om nyckel kvarlämnats i låset.

1.9.3.1.4 Brandventilator

Brandventilator ska antingen vara stängd och reglad med endast från insidan åtkomlig mekanisk reglingsanordning eller ha inkrypningskydd. Brandventilator av glas eller plast, som är belägen lägre än 4 m över markplan eller på annat sätt är lätt åtkomlig, ska oavsett reglingsanordning ha inkrypningskydd.

1.9.3.1.5 Annan öppning

Annan öppning som är större än 150 x 300 mm ska ha inkrypningskydd.

Anm.

Med inkrypningskydd avses skyddsanordning för öppning i omslutningsytor (vägg, golv och tak) som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in genom öppningen, t ex stålgaller.

1.9.3.1.6 Övriga krav

För att försäkringen ska gälla krävs dessutom:

Under utställningens öppethållande ska det finnas övervakning.

Samtliga målningar och föremål ska vara fastsatta/fixerade så att de ej enkelt kan lyftas ner.

Mindre föremål samt föremål av ädla metaller ska förvaras i låsta montrar. Vid värde per monter överstigande SEK 100 000 ska montern vara larmad.

Utställningslokalens säkerhetsansvarige ska godkänna lokalen innan utställningen öppnas.

Kompetent personal ska anlitas för emballering och hantering av föremål på plats.

När försäkringstagaren får ansvaret för det aktuella föremålet ska en okulär besiktning ske och eventuella skador/defekter noteras.

1.9.4 Dator och datamedia

Särskilda säkerhetsföreskrifter för dator och datamedia.

1.9.4.1 Allmänna föreskrifter

Den försäkrade skall ha

- upprättat rutiner för felhantering som omfattar alla system jämte dokumentation av alla system i anläggningen,
- vidtagit rimliga åtgärder för att undvika avbrott/störningar och ha upprättat en katastrofplan (organisation och reservrutiner) för att klara ett totalt datorbortfall. Planen skall testas och personalen övas kontinuerligt,
- utsett en namngiven person (säkerhetsansvarig), jämte ersättare, som svarar för att
 - dokumenterade säkerhetsrutiner finns och följs, och
 - datorer, datamedia, system och program underhålls samt att behörighetssystem och säkerhetsutrustning används.

1.9.4.2 Dator

Datoranläggning (maskinutrymme) skall

- ges sådan placering (inom byggnaden/området) att skador från den yttre kringmiljön i möjligaste mån elimineras,
- vara försedd med tillförlitlig och erforderlig kraftförsörjning samt ha ett för el-miljön lämpligt utformat skydd,
- ha ett separat och lämpligt utformat luftbehandlingssystem, och
- vara utrustad och åtgärdad i rimlig omfattning för att minimera risken för vattenskador.

Rimliga säkerhetsåtgärder skall vara vidtagna för att förhindra tillträde för obehöriga.

Lättstulna föremål och begärliga föremål (utrustning) bör märkas och i rimlig omfattning fastlåsas.

Servicerutiner (t ex genom serviceavtal med leverantör/serviceföretag) med föreskrifter om förebyggande underhåll (översyn, test, kontroll, justering och liknande skyddsapplikationer) skall finnas dokumenterade och dess efterlevnad skall finnas journalfört.

Föreligger serviceavtal har Försäkringsbolaget rätt att få kopia av avtalet. Ändras avtalet skall detta utan dröjsmål meddelas Försäkringsbolaget.

1.9.4.3 Datamedia

1.9.4.3.1 Program

Aktuella system-, standard- och applikationsprogram skall finnas i minst tre exemplar. Programmeringsunderlaget för dessa räknas härvid som ett exemplar. Övriga två exemplar, arbetskopia och säkerhetskopia, skall finnas i maskinellt läsbar form på åtskilda datamedia.

Programmeringsunderlag och behandlingshistorik skall finnas bevarade i enlighet med bokföringslagen.

1.9.4.3.2 Register och produktionsdata

Register eller annan information avsedd för maskinell bearbetning, lagrad på datamedia, skall finnas i minst tre generationer, alternativt ett original och två kopior. Av dessa exemplar skall ett utgöra säkerhetskopia.

Erforderligt underlag för uppdatering av information från den tidpunkt då backup togs till samma aktualitet som vid skadetillfället, skall bevaras.

1.9.4.3.3 Administrativa rutiner

Dokumenterad rutin för produktions överlämnande, d v s införande av nya program eller ändring av befintliga produktionsprogram, skall finnas och efterföljas.

Backuprutiner (säkerhetskopiering) skall finnas dokumenterade, varvid backup tas enligt en i förväg bestämd plan. Det åligger den försäkrade att förvissa sig om att backupregistren är aktuella, korrekta och funktionsdugliga. Backupregistren skall flyttas mellan de olika arkiven enligt dokumenterad rutin.

1.9.4.3.4 Förvaring av säkerhetskopia

Säkerhetskopia skall förvars åtskild från övriga exemplar i låst brandsäkert arkiv eller i låst datamediaskåp av sådan beskaffenhet att, efter en timmes brand i omgivningen, temperaturen i förvaringsutrymmet inte överstiger det av mediatillverkaren angivna högsta tillåtna värdet.

1.9.5 Säkerhetsföreskrifter för allrisk maskin

Den försäkrade är skyldig att iaktta i försäkringsavtalet angivna säkerhetsföreskrifter som Försäkringsbolaget meddelat i syfte att förhindra eller begränsa skada.

1.9.5.1 Offentliga föreskrifter m m

Den försäkrade ska iaktta de föreskrifter som i syfte att förhindra eller begränsa skada

- lämnas i lag eller annan författning jämte föreläggande av myndighet
- meddelats av tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande

1.9.5.2 Revisionsbesiktning av elektrisk starkströmsanläggning enligt Elektriska Nämnden (EN)

Anges i försäkringsbrevet att elektrisk starkströmsanläggning ska revisionsbesiktigas gäller följande

Elektrisk starkströmsanläggning ska revisionsbesiktigas på försäkringstagarens bekostnad i den omfattning som föreskrivs av Försäkringsbolaget.

Anmärkning: Vid revisionsbesiktning av industri och hantverkshus, köpcentrum, terminal, lagerbyggnad, kylhus o d avsedda för flera hyresgäster eller kunder gäller att besiktningen ska bekostas av försäkringstagaren till byggnadens brandförsäkring och ska omfatta samtliga lokaler i byggnaden.

Elektrisk starkströmsanläggning är enligt gällande statliga föreskrifter varje elanläggning för sådan spänning, ström eller frekvens som kan vara farlig för person eller egendom.

Revisionsbesiktning ska, enligt överenskommelse mellan försäkringsbolagen handhas av Svenska Brandförsvarens Elektriska Nämnd, EN, genom av nämnden auktoriserade besiktningsingenjörer.

Intyg om revisionsbesiktning ska utfärdas av besiktningsingenjören. Det ska av försäkringstagaren på begäran företes för Försäkringsbolagets representant.

Vid revisionsbesiktning påtalade fel och brister ska av behörig person rättas till inom två månader efter besiktningen.

Den första revisionsbesiktningen ska göras inom ett år efter det att el-anläggningen blivit besiktningspliktig. Därefter ska revisionsbesiktning ske vart tredje kalenderår med högst 40 månader mellan besiktningarna.

1.9.5.3 Brandsläckningsredskap och larmanordningar

Brandsläckningsredskap och larmanordningar ska finnas i den utsträckning som anges av kommunens brandchef eller av Försäkringsbolaget.

1.9.5.4 Svetsning och skärning m m

Tillfälliga arbeten med svetsning, skärning, slipning, lödning eller annan uppvärmning av föremål ska utföras med stor försiktighet med hänsyn till brandrisken. Arbetena får utföras först sedan för brandskyddet ansvarig person kontrollerat arbetsplatsen och släckningsberedskapen.

Vid svetsning eller skärning ska dessutom den för brandskyddet ansvarige personen ha utfärdat svetstillstånd.

Arbeten i brandfarlig omgivning får inte utföras utan medgivande av kommunens brandchef eller av Försäkringsbolaget.

Arbetsplatsen och dess omgivning ska kontrolleras efter arbetets avslutande.

Utförs arbete av anlitad entreprenör är den försäkrade skyldig att tillse att ovan angivna föreskrifter följs.

1.9.5.5 Branddörr och annan sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska vara stängd under icke arbetstid.

1.9.5.6 Datamedia

1.9.5.6.1 Styr- och produktionsprogram

Aktuella styr- och produktionsprogram ska finnas i minst tre exemplar. Programunderlaget för dessa räknas därvid som ett exemplar. Övriga två exemplar ska finnas i maskinellt läsbar form på åtskilda media, varav ett exemplar ska förvaras i, från övriga exemplar brandsäkert avskilt, arkiv eller i datamediaskåp*.

1.9.5.6.2 Dataregister

Av register lagrade på maskinellt läsbara media (t ex band, skiva) ska finnas en generation, alternativt i kopia, som ska förvaras i från övriga exemplar brandsäkert avskilt arkiv eller i datamediaskåp*. Dessutom ska för rekonstruktion erforderligt inmatningsmaterial bevaras.

1.9.5.7 Nyckel

Nyckel till försäkringslokal* ska handhas och förvaras på betryggande sätt. Den får inte vara märkt eller placerad så att den kan identifieras av obehörig. Den får inte heller förvaras på sådant sätt i försäkringslokalen att den är lättillgänglig för obehörig.

1.9.5.8 Lås och låskombination

Lås eller låskombination ska omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning misstänka att någon obehörigen innehar nyckeln eller har kännedom om låskombination.

1.9.5.9 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

Om säkerhetsföreskrift inte iakttagits görs ett avdrag med 20% av eljest utgående ersättning, dock med lägst ett halvt och högst 10 basbelopp*. Avdraget kan minskas om särskilda skäl kan anses föreligga med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

Sådant avdrag görs dock inte

- om det kan antas att skadan skulle ha inträffat även om föreskriften iakttagits
- om den som haft att tillse att föreskriften iakttogs inte kan lastas för att den åsidosatts

1.10 Skadevärderingsregler

Skada på egendom värderas enligt följande regler (1.10.1 - 1.10.10). Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

1.10.1 Byggnad

1.10.1.1 Byggnad som återställs

Om återställande av byggnad sker för den försäkrades räkning, värderas skadan, med nedanstående begränsningar och med beaktande av 1.10.1.1.1 och 1.10.1.1.2, till kostnaden för att utan dröjsmål återställa byggnaden till samma eller likvärdigt utförande på ett rationellt sätt beträffande metoder och material. Återställandet skall påbörjas senast inom tre år.

Om återställande inte kan påbörjas inom tre år på grund av hinder som inte beror på den försäkrade, får tiden räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst fem år från skadedagen.

Begränsningar

Vid skadevärdering beaktas ändrade kostnader p.g.a. prisändring under återställandetiden.

Merkostnad genom reparation på övertid eller genom transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel beaktas inte såvida inte särskilda och rimliga verksamhetsskäl föreligger. Högsta ersättning är 20 basbelopp.

Den värdeminskning egendomen efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan beaktas inte.

Kan utan väsentlig olägenhet återställandet ske i samband med normalt underhåll, värderas skadan till uppskattad del av underhållskostnaden.

Om byggnad i sin helhet vid skadetillfället har ett tekniskt värde som är lägre än halva nyanskaffningsvärdet värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till byggnadens tekniska värde.

Om egendom, t ex ytbeläggning eller skorsten före skadan var i uppenbart behov av reparation, utbyte eller renovering beaktas detta vid skadevärderingen.

Åldersavdrag

En byggnadsdels ålder beräknas från tidpunkten då den första gången togs i bruk. Åldersavdrag görs på återställandekostnaden (material och arbetskostnad) och enligt nedanstående tabell. Avdraget begränsas till högst 80 % på byggnadsdel som före skadan var funktionsduglig.

<i>Byggnadsdel</i>	<i>Antal år utan åldersavdrag</i>	<i>Därefter görs ett avdrag per år Med</i>
Installation för värme, vatten, avlopp, sanitet, ventilation, centralsugning samt maskinell utrustning	20 år	5 %
· rörsystem, varmvattenslingor i golv, vattenradiatorer och sanitetsgods	20 år	5 %
· hiss	25 år	5 %
· luftvärmepumpsanläggning	2 år	15 %
· övriga värmepumpsanläggningar, värmeåtervinningssystem, solfångare, vindkraftverk och takvärme	3 år	10 %
· hushållsmaskin inkl spis	3 år	8 %
· övriga installationer samt annan maskinell utrustning än hushållsmaskin som t ex värmepanna, varmvattenberedare, elslingor i golv och elradiatorer	10 år	5 %

Elinstallationer (kablar, inkl brytare och uttag)	25 år	5 %
Radio-och TV-antenn (inkl parabol), markis, persienn, utrustning för data-, tele-, och TV-kommunikation	5 år	8 %
Larm	5 år	8 %
Målning, tapetsering och annan väggbeklädnad (ej våtrum)	5 år	8 %
Golvbeläggning (ej våtrum)		
·textila	5 år	10 år
· plast, linoleum, laminat	7 år	5 %
· keramik- och stengolv	20 år	5 %
· massivt trä, stavparkett, ädelträ	15 år	5 %
· övriga	10 år	5 %
Våtrumsbeklädnad inkl tätskikt		
· golv- och väggmatta	5 år	8 %
· keramiska plattor	10 år	5 %
· övrigt material och utförande samt målning	5 år	10 %
Takbeläggning		
· papp, gummi eller plast	10 år	8 %
· annat material	20 år	2 %
Skorsten		
· stål eller plåt	5 år	8 %
· annat material	20 år	5 %

1.10.1.1 Merkostnad myndighetskrav

Försäkringen gäller för merkostnad som föranleds av att skadad byggnad enligt myndighets beslut eller för byggande gällande normer i något hänseende vid återställande måste ges annan konstruktion eller utförande än vad som kunde krävas före skadan.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- kostnad föranledd av arkeologiska undersökningar,
- kostnad som uppkommer till följd av att högre krav efter skadan ställs på funktionen hos anläggning eller maskinell utrustning för industriell process som bedrivs i byggnaden,
- kostnad som uppkommer till följd av att myndighet kräver att förorening som uppkommit redan innan skadan, skall åtgärdas, eller
- kostnad som avses i 1.10.1.2, första och andra styckena.

Högsta ersättning

Om inte annat anges i försäkringsbrevet är ersättningen per skadetillfälle begränsad till högst 10 Mkr per byggnad i återställandebelopp.

Försäkrads skyldighet

Den försäkrade är skyldig att följa Försäkringsbolagets anvisningar och på dess bekostnad vidta erforderliga åtgärder i ärendet, såsom att söka dispens och överklaga beslut i det fall uppfyllande av viss norm måste bedömas medföra oskäligen och ej befogade kostnader för den försäkrade. Följs inte anvisningarna är det försäkrade inte berättigad till ersättning för den förlust som uppstår härigenom.

1.10.1.1.2 Byggnad med viss särart

Vad avser dokumenterad försäkrad byggnad som förklarats som byggnadsminne enligt författning därom eller som särskilt angivits som byggnad med viss särart gäller försäkringen även för sådan merkostnad som föranleds av att byggnaden efter skada p.g.a. sin särart inte kan återställas på ett rationellt sätt. Försäkringen gäller dock inte för kostnad som avses i 1.10.1.1.1, första stycket.

Med dokumenterad byggnad avses dokumentation av byggnaden genom av myndighet utfärdade skyddsföreskrifter, inventarieförteckningar, foton eller annan dokumentation som visar byggnadens utförande och skick före skadan.

Skadan värderas till kostnaden för att utan dröjsmål reparera den skadade byggnaden med motsvarande tidsenligt byggnadsmaterial och utförande samt konstnärlig utsmyckning som före skadan, i den mån detta är möjligt och skäligt.

Högsta ersättning

Om inte annat anges i försäkringsbrevet är, för här avsedd merkostnad, ersättning per skadetillfälle begränsad till högst 30 % av enligt 1.10.1.1 (Byggnad som återställs) beräknat återställandebelopp, dock högst 2 Mkr per byggnad.

Försäkrads skyldighet

Den försäkrade är skyldig att följa Försäkringsbolagets anvisningar och på dess bekostnad vidta erforderliga åtgärder i ärendet, såsom att söka dispens och överklaga beslut i det fall uppfyllande av viss norm måste bedömas medföra skäligen och ej befogade kostnader för den försäkrade. Följs inte anvisningarna, är den försäkrade inte berättigad till ersättning för den förlust som uppstår härigenom.

1.10.1.2 Annan byggnad anskaffas av den försäkrade

Anskaffar eller uppför den försäkrade inom två år annan byggnad inom kommunen för samma eller - liknande ändamål för den försäkrade, värderas skadan på motsvarande sätt som enligt 1.10.1.1, varvid ökning i värde genom ändrad ändamålsenlighet, dock inte ändrad belägenhet, avdrags.

Vid skadevärderingen avdrags dock den del av värdet som motsvara sådana delar av egendomen som återstår efter skada och som skulle kunna användas vid ett återställande. Den försäkrade svarar för kostnad för borttagande av sådana delar.

1.10.1.3 Byggnad återställs inte och annan byggnad för liknande ändamål anskaffas inte

Om byggnad varken återställs enligt 1.10.1.1 eller anskaffas enligt 1.10.1.2 värderas skadan till skillnaden i byggnadens ekonomiska värde omedelbart före och efter skadan, dock högst till värdet enligt 1.10.1.1.

1.10.1.4 Hinder p.g.a. lag eller myndighets föreskrift

Om återställande av byggnad hindras p.g.a. lag eller myndighets föreskrift skall värdet av kvarvarande delar (restvärden) behandlas enligt 1.8.3 (Restvärdeskydd).

1.10.1.5 Automatisk försäkring vid nyförvärv

Försäkringen är utvidgad till att automatiskt omfatta ytterligare lösoregast egendom, nya företag och intressen som förvärfas av eller som försäkrade bär risken för under försäkringens löptid och inom det geografiska tillämpningsområdet.

Det är dock ett villkor, att Försäkringsbolaget alltid underrättas, om någon av följande risk förekommer i fastigheten:

- Krog/nattklubb eller restaurang med utskänkningstillstånd och med öppettider efter kl 20.00
- Hotell, pensionat eller liknande
- Brandfarlig industri-/lagerverksamhet >1 000 kvm inom trä-, plast- eller kemikalieindustri
- Flyktingförläggning/asylcenter med övernattning eller liknande
- Tom byggnad

För tomma byggnader gäller alltid

- kontinuerlig tillsyn minst 1 gång i veckan med yttre och inre kontroll av byggnadens samtliga plan. Småhus <200 kvm räknas som ett plan. Dokumentation över tillsynen krävs
- Daglig temperaturmätning per våningsplan med dokumentation. Digital temperaturmätning via distansteknik accepteras

Vid nyteckning av försäkring ska ovanstående risker klart och tydligt markeras i den fastighetslista som ligger till grund för försäkringsavtalet.

1.10.2 Fastighetsinventarier

Skadan värderas enligt de regler som finns angivna för maskinerier i 1.10.5.1. Återställs inte den skadade egendomen inom två år, värderas skadan till skillnaden i egendomens ekonomiska värde omedelbart före och efter skadan.

1.10.3 Trädgård och markanläggningar

Skadan värderas till vad det kostar att inom två år återställa trädgården och markanläggningarna. Vid nyplantering av buskar och träd lämnas ersättning endast för kostnad för plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige. Skada på övriga markanläggningar värderas enligt samma regler som anges för fastighetsinventarier (1.10.2).

1.10.4 Värmekulvert

Skadan värderas, med nedanstående begränsningar, till skälig reparationskostnad, inklusive kostnad för lokalisering och friläggning av skadestället samt återställande efter reparation.

Merkostnad genom reparation på övertid eller genom transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel beaktas endast om inte särskilda skäl föreligger

Den värdeminskning som egendomen efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan skall inte inräknas.

Utökas i samband med reparationen skadat föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, skall vid skadevärderingen skälig hänsyn tas till detta.

Avdrag görs för värdeminskning med 5 % av skadebeloppet, beräknat enligt ovan, för varje år som förflutit sedan egendomen första gången togs i bruk, dock alltid med minst 20 % av basbeloppet och högst 80 % av skadebeloppet.

1.10.5 Maskinerier

1.10.5.1 Maskinerier som återställs

Om återställande av maskinerier sker för den försäkrades räkning, värderas skadan, med nedanstående begränsningar, till kostnaden för återställande utan dröjsmål av egendomen på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Återställandet måste ske inom två år.

Begränsningar

Vid skadevärdering beaktas ändrade kostnader p.g.a. prisändring under återställandetiden.

Merkostnad genom reparation på övertid eller genom transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel beaktas inte.

Den värdeminskning egendomen efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan beaktas inte.

Utökas i samband med återställandet skadat föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, skall vid skadevärderingen skälig hänsyn tas till detta.

Vid skada på

- egendom vars tekniska värde är lägre än halva nyanskaffningsvärdet, värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till egendomens tekniska värde,
- motordrivna fordon (motorfordon, traktor, motorredskap och terrängmotorfordon) och släpfordon till dessa samt skogsmaskin (t ex processor eller fällare), värderas skadan alltid till högst egendomens tekniska värde, och
- duk i plasthall och tält, värderas skadan till högst egendomens tekniska värde.

Speciella regler för dator

Vid skada på dator vars ålder, räknat från den tidpunkt då egendomen första gången togs i bruk, understiger 2 år, värderas skadan alltid till kostnaden för att återskaffa motsvarande egendom med samma kapacitet och funktion som den skadade, varvid eventuell uppgradering (t ex utbyte av CPU, hårddisk och dylikt) beaktas.

Speciella regler för lindningar (elektrisk utrustning)

Skada på lindningar - och på grund härav uppkomna skador på plåtar - till elektrisk utrustning, värderas till kostnaden för återställande enligt ovan, dock högst till lindningarnas och plåtarnas tekniska värde.

Vid beräkningen av det tekniska värdet skall för

- elektriska motorer och generatorer, och
- transformatorer, avdrag för värdeminskning göras på lindningarnas och plåtarnas nyanskaffningsvärde (dvs. kostnaderna för ut- och inmontering, transport, material och arbete) med,
- kompressorer och värmepumpar
- 5 % per år för motorer, kompressorer och värmepumpar
- 4 % per år för generatorer, och
- 3 % per år för transformatorer,

Räknat från en tidpunkt som för

- kompressorer och värmepumpar börjar 5 år, och
- motorer börjar 10 år, och
- generatorer och transformatorer börjar 15 år, efter det att utrustningen togs i bruk som ny eller senast omlindades.

Om driftsförhållandena är sådan att värdeminskningen på lindningarna sker i en väsentlig snabbare takt än vad som ovan angivits, skall dock detta beaktas genom att procentsatsen ökas och tidpunkten för dess tillämpning tidigareläggs.

Avskrivningen är maximerad till 80 %.

Speciella regler för förbränningsmotor

Skada på sliddelar till förbränningsmotor, t ex cylinderfoder, kolv, lager och cylinderblock utan lösa foder, värderas till kostnaden för återställandet enligt ovan, dock högst till föremålets tekniska värde. Vid beräkningen av det tekniska värdet skall avdrag för värdeminskning göras med 15 % per år, räknat från den dag motorn togs i bruk som ny eller senast renoverats, av delarnas nyanskaffningsvärde (inklusive arbetskostnad för renovering). Avskrivningen maximeras till 75 %.

1.10.5.2 Maskinerier som inte återställs

Återställs inte skadade maskinerier enligt 1.10.5.1, värderas skadan till skillnaden i egendomens ekonomiska värde omedelbart före och efter skadan.

1.10.6 Varor

Skadan värderas till varornas nyanskaffningsvärde med avdrag för eventuellt restvärde.

För varor som återanskaffas beaktas vid skadevärderingen ändrade kostnader p.g.a. prisändring under skälig tid för återanskaffande.

1.10.7 Ritningar, arkivalier och datamedia

Skadan värderas till de skäliga kostnader som inom två år nedläggs för att på motsvarande media återställa den samlade information som förlorats, utgående från kopia eller original av informationssamlingen.

1.10.8 Pengar och värdehandlingar

Skadan värderas, beträffande förlust av gällande pengar eller gällande frimärken, till det nominella beloppet av pengarna eller frimärkena. Beträffande annan egendom som anges i 1.13.1.8 värderas skadan till de skäliga kostnader som inom två år nedläggs på återställande.

1.10.9 Kunders egendom

Skadan värderas efter de regler som gäller för den objekttyp egendomen skulle ha tillhört om den varit den försäkrades, t ex maskinerier eller varor. Kan konsumentförsäkring tecknas för egendomen, t ex motorfordons-, båt- eller hemförsäkring, värderas skadan enligt normalt tillämpliga villkor för sådan försäkring på marknaden.

1.10.10 Arbetstagares egendom

Skada på arbetstagares egendom som försäkringstagaren är skyldig att ersätta enligt kollektivavtal, värderas enligt reglerna i det.

Skada på arbetstagares egendom i övrigt värderas enligt normalt tillämpliga villkor för konsumentförsäkring på marknaden.

1.11 Ersättningsregler

Skada värderas enligt 1.10 (Skadevärderingsregler) och ersätts enligt följande regler.

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är större.

Mervärdesskatt som ska betalas av den försäkrade, utgör ingen skada för denne till den del han har möjlighet till avdrag för beloppet enligt tillämpliga skatteregler.

1.11.1 Fullvärdesförsäkring

Vid fullvärdesförsäkring ersätts uppkommen skada i dess helhet, med de begränsningar som framgår av villkoren och försäkringshandlingarna i övrigt.

1.11.2 Helvärdes- eller förstariskförsäkring

Vid helvärdes- eller förstariskförsäkring ersätts skada enligt bestämmelserna i 1.13.2 och 1.13.3.

1.11.3 Ersättningsregler i övrigt

Försäkringsbolaget har rätt att i stället för att betala kontant ersättning låta återställa skadad egendom eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Kommer egendom, för vilken ersättning utgivits, till rätta är egendomen Försäkringsbolagets egendom och skall snarast ställas till Försäkringsbolagets förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar erhållen ersättning.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att överta skadad egendom men äger rätt att efter värdering överta större eller mindre del därav.

Försäkringsersättning kan komma att utbetalas till annan än den försäkrade, i den mån tredje man enligt tillämplig tvingande lag har rätt till ersättningen.

1.11.4 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 1.12 (Skaderegleringsbestämmelser). Om polisutredning av betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger Försäkringsbolaget avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Den del av ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om myndighets förbud att återuppföra skadad byggnad överklagats och Försäkringsbolaget p.g.a. detta väntat med att betala ut ersättning skall ersättningen betalas senast en månad efter det att Försäkringsbolaget fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän (se 3.11) avvaktas skall ersättning betalas senast en månad efter det att Försäkringsbolaget erhållit utredningen eller värderingen.

För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt svenska Riksbankens diskonto.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas ränta enligt svensk räntelag. Vid Försäkringsbolagets betalningsdröjsmål p.g.a. tvist i domstol eller skiljeförfarande mellan Försäkringsbolaget och försäkrad om rätt till försäkringsersättning, utgår dock ränta enligt svenska Riksbankens diskonto. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av basbeloppet.

Utöver ovan angiven ränta har den försäkrade inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

1.12 Skaderegleringsbestämmelser

1.12.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav mot Försäkringsbolaget och händelse som kan leda till sådan skada, skall anmälas till Försäkringsbolaget så snart som möjligt, dock senast inom 12 månader.

Dessutom skall den försäkrade vid stöld, inbrott, rån eller annat brott snarast göra polisanmälan och insända polisintyg härom till Försäkringsbolaget.

1.12.2 Ersättningskrav och skyldighet att lämna upplysningar

Ersättningskrav skall framställas till Försäkringsbolaget snarast efter det att skadan uppkommit. Beträffande preskription, se 3.14.

Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningskrav. Handlingar och andra upplysningar som kan vara av betydelse för skadeutredningen ska utan dröjsmål lämnas till Försäkringsbolaget. Den försäkrade är även skyldig att utan ersättning verkställa sådana utredningar som är av betydelse för bedömning av skadefallet och som kan genomföras inom den försäkrades verksamhet.

Om det krävs godkännande av tredje man för utbetalning av ersättning, skall den försäkrade skaffa skriftligt godkännande och lämna det till Försäkringsbolaget.

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning skall ersättningen som regel bortfalla.

1.12.3 Besiktning av skada

Försäkringsbolaget har rätt att låta besiktiga skada samt att utfärda anvisningar för reparation och tillvarata skadad egendom innan sådana åtgärder vidtas. Om Försäkringsbolaget meddelar anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering är den försäkrade skyldig att följa dessa.

Iakttar den försäkrade inte vad som här sagts är Försäkringsbolagets ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

1.13 Definitioner - Förklaringar

1.13.1 Objekt typer

Försäkrad egendom indelas i följande objekt typer.

1.13.1.1 Byggnad

Med byggnad avses byggnad och egendom som tillhör byggnadens ägare och hör till byggnaden enligt kap 2 § 2 i Jordabalken, som lyder

”Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

- bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling,
- butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning,
- samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,
- ekonomibygnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinjölkning,
- fabrikslokal: kylsystem och fläktsmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första och andra stycket, hör ej till byggnaden.”

Till byggnad räknas även oljetank och bränsle inom fastigheten, avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning.

1.13.1.2 Fastighetsinventarier

Med fastighetsinventarier avses

- egendom (även byggnadsmaterial) för fastighetens underhåll, skötsel och förvaltning, dock inte trafikförsäkringspliktiga motordrivna fordon (motorfordon, traktor, terrängmotorfordon och trafikförsäkringspliktiga motorredskap) och släpfordon till dessa. Här avses även kontorsinventarier för kontorsverksamhet för fastighetens förvaltning. Bedrivs verksamheten i förhyrda lokaler räknas även fast inredning bekostad av den försäkrade till begreppet fastighetsinventarier
- inventarier som fastighetsägaren anskaffat till lägenhets- eller lokalinnehavarnas gemensamma bruk, även om äganderätten överlåtits till en av lägenhets- eller lokalinnehavarna bildad förening.

1.13.1.3 Trädgård och markanläggningar

Med trädgård och markanläggningar avses växtlighet, asfaltbeläggning, broar, bryggor och kajer, staket, stängsel, flaggstång och annan anordning för stadigvarande bruk inom fastigheten som inte tillhör objekttypen byggnad, fastighetsinventarier eller värmekulvert,

dock inte cistern, brunn och vattentäkt, gator, vägar eller statyer, skulpturer och andra fasta konstverk.

1.13.1.4 Värmekulvert

Med värmekulvert avses ett i mark utanför byggnad anlagt ledningssystem - innefattande rörledningar, värmeisolering och skyddshölje - för distribution av värme och varmvatten, samt till sådant ledningssystem hörande kulvertkammare med utrustning. Till värmekulvert räknas inte under- eller abonnentcentraler eller därtill hörande utrustning.

1.13.1.5 Maskinerier

Med maskinerier avses lös egendom som inte är hänförlig till annan objekttyp, t ex

- maskiner, inventarier, ledningar som inte är att hänföra till objekt typen byggnad,
- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel,
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap,
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal,
- trycksaker såsom kataloger och reklamtryck, varuprover,
- modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster,
- emballage av inventariekaraktär,
- fast inredning som tillhör hyresgäst, eller
- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing.

1.13.1.6 Varor

Med varor avses egendom avsedd för försäljning t ex

- råvaror,
- produkter i arbete,
- hel- eller halvfabrikat,
- varor anskaffade för försäljning, eller
- emballage och annan lös egendom, som är avsedd att ingå i varan eller dess förpackning och att åtfölja varan eller försäljas tillsammans med denna.

1.13.1.7 Ritningar, arkivalier och datamedia

Med ritningar och arkivalier avses originalritningar och andra originalhandlingar (t ex manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm) samt tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande.

Med datamedia avses maskinläsbart medium för lagring av information avsedd för behandling i dator.

1.13.1.8 Pengar och värdehandlingar

Med pengar och värdehandlingar avses

- pengar och frimärken, samt
- aktier, obligationer, kuponger, lottsedlar med vinst, växlar, checkar och andra fordringsbevis.

1.13.1.9 Kunders egendom

Med kunders egendom avses försäkringstagarens kunder tillhörig egendom som är i försäkringstagarens vård och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten.

Anmärkning

Hit hänförs även annans egendom om egendomen omhändertagits av försäkringstagaren (t ex depositioner, egendom som tillhör vårdragare, pensionär eller motsvarande).

1.13.1.10 Arbetstagares egendom

Med arbetstagares egendom avses försäkringstagarens arbetstagares

- personligt lösöre, dock inte pengar och värdehandlingar, och
- egendom som enligt gällande kollektivavtal vid skada skall ersättas av arbetsgivaren.

Anmärkning

Hit hänförs även personlig lösegendom som tillhör förtroendevald, elevförening, elev, samt barn i förskoleverksamhet.

1.13.2 Fullvärdes-, Helvärdes- och Förstariskförsäkring

Fullvärdesförsäkring

Vid fullvärdesförsäkring ersätts - med beaktande av skadevärderings- och ersättningsreglerna enligt 1.10 respektive 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen skada fullt ut, om inte ersättningen begränsas av bestämmelse om högsta ersättning.

Helvärdesförsäkring

Vid helvärdesförsäkring ersätts - med beaktande av skadevärderings- och ersättningsreglerna enligt 1.10 respektive 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen egendomsskada intill försäkringsbeloppet. Föreligger inte full försäkring tillämpas reglerna om underförsäkring såväl vid delskada som såväl totalskada (se 1.13.3).

För att full försäkring skall föreligga vid helvärdesförsäkring skall försäkringsbeloppet för byggnad, maskinerier och varor minst motsvara egendomens nyanskaffningsvärde.

Förstariskförsäkring

Vid förstariskförsäkring ersätts - med beaktande av skadevärderings- och ersättningsreglerna enligt 1.10 respektive 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen skada, inklusive räddningskostnader (se 1.8.1), intill försäkringsbeloppet. Reducering p.g.a. underförsäkring kan förekomma i vissa fall (se 1.13.3).

Försäkringsbeloppet är vid förstariskförsäkring ett avtalat belopp som är lägre än egendomens nyanskaffningsvärde.

1.13.3 Underförsäkring och påföljd

Underförsäkring

Underförsäkring föreligger vid

- helvärdesförsäkring, då försäkringsbeloppet är lägre än nyanskaffningsvärdet och
- förstariskförsäkring, i de fall försäkringsbeloppet utgör viss del av egendomens värde (helvärde), då detta värde är för lågt i förhållande till nyanskaffningsvärdet. Är helvärdet framtaget enligt av Försäkringsbolagets godkänd värderingsmetod, tillämpas inte påföljdsbestämmelsen.

Påföljd

Föreligger underförsäkring reduceras skadeersättningen proportionellt emot förhållandet mellan angivet försäkringsbelopp och

- nyanskaffningsvärdet, vid helvärdesförsäkring,
- angiven del av nyanskaffningsvärdet, vid förstariskförsäkring.

1.13.4 Återställande

Återställande innebär

- för byggnad: reparation eller återuppförande på samma grund av samma eller lika ändamålsenlig byggnad för samma eller liknande ändamål och
- för maskinerier: reparation eller återanskaffande av egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.

1.13.5 Värdering

Nyanskaffningsvärde

Nyanskaffningsvärde vid viss tidpunkt innebär

- för byggnad: den kostnad som skulle ha uppkommit om byggnaden färdigställdts som ny vid denna tidpunkt. I värdet skall inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden skall kunna tas i bruk
- för maskinerier: den kostnad som skulle ha uppkommit om ny egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffats vid denna tidpunkt. I värdet skall inräknas alla kostnader som fordras för att egendomen skall kunna tas i bruk
- för varor
 - som den försäkrade anskaffat för försäljning; vad det vid skadetillfället skulle ha kostat att ersätta dem med nya av samma slag. Om varornas värde före skadan har minskat p.g.a. inkurans eller annan omständighet beaktas detta vid värderingen
 - som den försäkrade tillverkat eller har under tillverkning: tillverkningskostnaderna - direkt material, materialomkostnader, direkt arbetslön, tillverknings- och administrationskostnader - vid skadetillfället, dock högst det pris för vilket egendomen då hade kunnat följas
 - sålda och färdiga för leverans: i den mån leverans inte kan fullgöras med andra varor, det avtalet försäljningspriset, minskat med inbesparade kostnader.

Tekniskt värde

Tekniskt värde vid viss tidpunkt är nyanskaffningsvärdet vid tidpunkten med avdrag för ålder, slitage och omodernitet. Med avdrag för omodernitet avses även den värdeminskning som beror på t ex minskad användbarhet, nya produkter eller ny teknik.

Ekonomiskt värde

Med ekonomiskt värde avses egendomens marknadsvärde, dvs. sannolika priset för egendomen vid en normal försäljning eller, om marknadsvärdet inte kan fastställas, det värde som med beaktande av avkastningsförväntningar och andra värdepåverkande faktorer, t ex ålder slitage, omodernitet, belägenhet eller användbarhet, sannolikt skulle utgöra marknadsvärdet på egendomen.

1.13.6 Övrigt

Arbetsområde

Med arbetsområde avses det område - samt därtill hörande tillfällig upplagsplats - som den försäkrade disponerar vid utförande av entreprenad-, installations-, montage- eller reparationsarbete.

Basbelopp

Med basbelopp avses här det basbelopp som fastställs enligt lagen om allmän försäkring och som gäller för januari månad det år skadan inträffar.

Godkänd låsenhet

Med godkänd låsenhet avses dörrlås med slutbleck eller hänglås med beslag vilka är godkända enligt gällande Svenska Stöldskyddsföreningens Säkerhetsguide. Med godkänd låsenhet avses även elektromekanisk låsanläggning enligt reglerna i RUS 210 (utgiven av Försäkringsförbundet).

Inkrypningsskydd

Med inkrypningsskydd avses skyddsanordning för öppning i omslutningsytor (vägg, golv och tak) som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in genom öppningen, t ex stålgaller.

Installation

Med installation avses system eller anordning med anslutna föremål, t ex värmepanna, cirkulationspump, expansionskärl, värmeväxlare, kyl- eller frysanläggning, antennenläggning, hiss, ledningssystem för kallvatten, varmvatten, värme, avlopp, ventilation, gas, elektricitet eller liknande. Med installation avses dock inte dräneringssystem.

Kavitation

Kavitation kan uppstå i hastighet strömmande vätska, där tillräckligt stora, lokala tryckfall uppkommer. En del av vätskan övergår då i ångfas och ångbubblor bildas. Flödes hastigheten minskar, och ångbubblorna "kollapsar"; de imploderar tillbaka till vätska. När ångbubblorna imploderar uppkommer lokala "tryckstötter" omedelbart invid materialytor. Med kavitation avses de sår som uppstår och den nedslitning av materialet som äger rum genom nu beskriven process.

Två huvudtyper av kavitationsangrepp kan särskiljas nämligen

- kavitationserosion, varvid angreppet är enbart mekaniskt, och

- kavitationskorrosion, varvid angreppet utgörs av samtidig korrosion och kavitationserosion.

Korrosion

Med korrosion avses angrepp på ett material genom kemisk eller elektrokemisk reaktion med omgivande medium. Kemisk korrosion förekommer i torr miljö, t ex i torra gaser eller i vattenfria organiska vätskor. I närvaro av vatten sker korrosion genom elektrokemiska reaktioner.

Skyddsklass 1

Med Skyddsklass 1 avses inbrottsskydd enligt följande

- Omslutningsyta

Omslutningsyta (vägg, golv, tak, dörr, fönsterenhet mm) skall - såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som såväl lås och reglingsanordningar - i sin helhet ge ett efter förhållanden skäligt skydd mot inbrott och försvåra bortförandet av stöldgods.

- Dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka i omslutningsyta skall vara låst med godkänd låsenhet. Dörr, port och lucka anses inte låst om nyckel eller kodmedia kvarlämnats i låset eller synligt på annan plats.

För pardörrar gäller dessutom att den ena dörren skall vara reglad upp- och nedtill med kantreglar som är godkända enligt gällande Svenska Stöldskyddsföreningens Säkerhetsguide.

Utgående dörr skall ha bakkantsäkring.

- Fönster

Öppningsbart fönster (även i dörr, port och lucka) skall vara stängt och invändigt reglat. Ventilationsfönster ovan dörr får dock var öppet om det har inkrypningskydd.

- Brandventilator

Brandventilator skall vara stängd och reglad med endast från insidan åtkomlig mekanisk reglingsanordning eller ha inkrypningskydd.

- Annan öppning

Annan öppning i omslutningsyta som är större än 150 x 300 mm skall ha inkrypningskydd.

Skyddsklass 2

Med Skyddsklass 2 avses inbrottsskydd enligt följande. Förutom vad som sägs för Skyddsklass 1 skall nedanstående uppfyllas.

- Dörr, port och lucka

Slagdörr av trä med insticksås skall förstärkas på båda sidor antingen med dörrförstärkningsbeslag som är godkänt enligt gällande Svenska Stöldskyddsföreningens Säkerhetsguide eller med likvärdigt förstärkningsbeslag. Andra dörrtyper, t ex skjutdörrar, skall förstärkas på likvärdigt sätt.

För port och lucka godtas samma eller likvärdigt utförande som för dörr enligt ovan.

- Fönster

Öppningsbart fönster vars nedre kant är belägen lägre än 4 m över markplan eller som på motsvarande sätt är åtkomligt från annat än marken (t ex från balkong, tak eller brandstege), skall vara låst antingen med fönsterlås som är godkänt enligt Svenska Stöldskyddsföreningens Säkerhetsguide eller annan låsanordning, som för det särskilda fallet godtagits av Försäkringsbolaget eller har inkrypningskydd. Detta krav gäller även öppningsbart fönster i dörr, port eller lucka.

Fönster anses inte låst om nyckel eller kodmedia kvarlämnats i låset eller synligt på annan plats.

- Brandventilator

Brandventilator av glas eller plast, som är belägen lägre än 4 m över markplan eller på annat sätt är lätt åtkomligt, skall oavsett reglingsanordning ha inkrypningskydd.

Inhägnadsskydd

Med inhägnadsskydd avses inbrottsskydd enligt följande

- Omslutningsyta

Området där den försäkrade egendomen förvaras skall vara omslutet av en inhägnad (stängsel, vägg, grind, port mm) som i sin helhet ger ett efter förhållandena skäligt skydd mot inbrott och försvårar bortförandet av stöldgods.

- Inhägnad

Inhägnad skall bestå av stängsel eller vägg och vara totalt minst 2,20 m hög, varav de översta 0,20 m utgörs av minst två rader taggtråd. Inhägnaden skall anslutas så nära till marken att inkrypning under inhägnaden förhindras. Inhägnadens fastsättningsanordningar, stolpar, stag mm skall vara förankrade i marken så att de ej kan lossas utan maskinell utrustning.

- Stängsel och vägg

Exempel på godtagbart utförande

- flätverksstängsel av minst 3 mm tjock ståltråd med maskstorlek inte överstigande 50 x 50 mm,
- vägg av trä minst 25 mm tjock, eller
- vägg av stålplåt minst 1 mm tjock.

- Grind, port och dörr

Grind, port och dörr skall fylla samma krav på skydd mot inbrott som stängsel och vägg enligt ovan.

Grind port och dörr skall vara låst med godkänd låsenhet. Beslag till hänglås skall ha minst samma motståndskraft mot inbrottsangrepp som låset.

Vid gångjärnen skall finnas spärranordning som förhindrar avlyftning av grind i stängt läge. Port och dörr skall vara försedd med likvärdigt skydd.

Grind, port och dörr anses ej låst om nyckel eller kodmedia kvarlämnats i låset eller synligt på annan plats.

Värdeskåp

Med värdeskåp avses värdeförvaringsenhet - enhet för skydd av pengar, värdeföremål och värdehandlingar, mot inbrott - som efter provning enligt

- svensk standard SS 3000 uppnår minst 60 skyddsvärdepoäng,
- svensk standard SS3150 uppnår minst 40 skyddsvärdepoäng och väger minst 300 kg, eller
- europeisk standard EN-1143-1 uppfyller kraven för Grade II.

Värdeförvaringsenheten skall vara varaktigt märkt med typ, skyddsvärdepoäng, "Grade", tillverkningsår och tillverkningsnummer.

Ytbeläggning

Med ytbeläggning avses ytskikt eller beläggning t ex målning, tapetsering, beklädnad på ytter- och innertak, beklädnad på ytter- och innerväggar samt golvbeläggning.

2. Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring

2.1 Vem försäkringen gäller för (den försäkrade)

Försäkringen gäller uteslutande för försäkringstagaren såsom

- ägare till försäkrad byggnad, ifråga om hyresförlust för uthyrda lägenheter i byggnaden, och
- innehavare av försäkrad verksamhet, ifråga om extrakostnader.

2.2 Försäkrad verksamhet

Försäkringen omfattar verksamhet som bedrivs av kommunen, om inget annat anges i försäkringsbrevet.

2.3 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för

- hyresförlust under ansvarstiden till följd av under försäkringstiden inträffad egendomsskada enligt 2.7 och 2.7.1, och
- extrakostnader under ansvarstiden till följd av under försäkringstiden inträffad egendomsskada enligt 2.7 och 2.7.2 eller ingripande enligt 2.7 och 2.7.3.

Ansvarstiden räknas från den tidpunkt egendomsskadan inträffar, resp. ingripande sker, och är 24 månader om inget annat anges i försäkringsbrevet.

2.4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser sådan skada som består i:

- hyresförlust under ansvarstiden enligt 2.7.1 och 2.10.1, och

- extrakostnader belöpande på ansvarstiden enligt 2.7.2 resp. 2.7.3 och 2.10.2.

Undantag

Försäkringen omfattar inte hyresförlust som beror på att

- den försäkrade inte utan dröjsmål vidtagit erforderliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade verksamheten, eller
- den försäkrade vid skadetillfället inte har erforderligt försäkringsskydd för skadad egendom, vilket medför dröjsmål med anskaffning av egendom som inte återställs med försäkringsersättning.

Försäkringen omfattar inte följande extrakostnader

- egendomsskada eller värdeminskning,
- kostnad som beror på att skadad egendom inte omedelbart återanskaffats, såvida inte dröjsmålet beror på utanför den försäkrades kontroll stående hinder,
- förlust av inkomst eller goodwill,
- vite p.g.a. försenad eller utebliven leverans,
- kostnad till följd av störning eller avbrott i telekommunikation,
- extrakostnader som beror på felprogrammering,
- kostnader och förluster, för vilka ersättning utgår av statsmedel, eller
- förlust av inkomst eller annan förlust för vilken ersättning utgår enligt lag om ersättning till smittbärare.

2.5 Försäkringsbelopp

Sammanlagd ersättningsskyldighet, inklusive ersättning enligt Kap 1 Egendomsförsäkring, till följd av alla skador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret genom ras, lavin eller jordskalv enligt 1.7.2.9, är vid varje skadetillfälle begränsad till högst 150 basbelopp.

Sammanlagd ersättningsskyldighet, inklusive ersättning enligt Kap 1 Egendomsförsäkring till följd av alla skador enligt 1.7.8.1 i samband med demontering, montering, transport eller förflyttning, är vid varje skadetillfälle begränsad till högst 10 basbelopp. Denna begränsning gäller dock inte vid egendomsskada i samband med egendomens underhåll på platsen.

Om inte annat anges i försäkringsbrevet är Försäkringsbolagets sammanlagda ersättningsskyldighet dessutom begränsad enligt följande

- 200 basbelopp vid skada enligt 2.7.2 (Extrakostnad), och
- 50 basbelopp vid skada enligt 2.7.3 (Extrakostnad - smittsam sjukdom).

2.6 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda skadebeloppet, beräknat enligt 2.10 (Skadevärderingsregler), ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Självriskan är två basbelopp om inte annat anges i försäkringsbrevet. Har i försäkringsbrevet angivits en annan självrisk för Kap 1 Egendomsförsäkring, gäller denna andra självrisk även för Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkringen.

Vid skada som ersätts till följd av ersättningsbar egendomsskada, tillämpas endast en självrisk enligt ovan för båda skadorna.

2.7 Försäkrade skadehändelser

Allmänna undantag enligt 1.7. gäller även för Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkringen.

2.7.1 Hyresförlust

Försäkringen gäller för hyresförlust, beräknad enligt 2.10.1, som uppkommer genom att försäkrad byggnad blir helt eller delvis oanvändbar p.g.a. sådan skada på byggnaden som är ersättningsbar genom försäkring som tecknats enligt Kap 1 Egendomsförsäkring.

2.7.2 Extrakostnad

Försäkringen gäller för extrakostnader, beräknade enligt 2.10.2, som uppstår i försäkrad verksamhet p.g.a. sådan egendomsskada som är ersättningsbar genom den egendomsförsäkring som försäkringstagaren tecknat enligt Kap 1 Egendomsförsäkring.

Försäkringen gäller även för extrakostnader enligt första stycket p.g.a. sådan egendomsskada som inte är ersättningsbar genom den egendomsförsäkring som tecknats av försäkringstagaren enligt Kap 1 Egendomsförsäkring, men som hade varit ersättningsbar genom den försäkringen om ägaren till den skadade egendomen vore försäkringstagare.

2.7.3 Extrakostnad - smittsam sjukdom

Försäkringen gäller för extrakostnader som uppstått i den försäkrades livsmedelshantering till följd av att myndighet med stöd av lag under försäkringstiden ingriper mot verksamheten för att hindra spridning av smittsam sjukdom. Med ingripande från myndighet jämföras åtgärd av läkare eller veterinär, på vilka det ankommer att utöva kontrollerande verksamhet inom hälsovårdens område.

Begränsning

Ersättning för skada till följd av smitta i dricksvatten är begränsad till 10 basbelopp, om inte annat belopp anges i försäkringsbrevet.

TILLÄGGSFÖRSÄKRINGAR

2.7.4 Merkostnad för forceringsåtgärd (tilläggsförsäkring)

Ingår försäkringen framgår det av försäkringsbrevet.

Merkostnader som beror på forceringsåtgärder i samband med ersättningsbar egendomsskada ingår.

Med merkostnad för forceringsåtgärd menas övertidsarbete, inköp till överpris för snabbare leverans, transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel eller

liknande. Merkostnader som inte avser återställande av ersättningsbar skada inräknas inte.

2.7.5 Extrakostnader Vattentäkt (tilläggförsäkring)

Försäkringen omfattar extrakostnader avseende alternativ vattenleverans till följd av ersättningsbar egendomsskada och/eller maskinskada på kommunens vattentäkt med tillhörande anläggningar.

Försäkringsbelopp, ansvarstid och självrisk framgår av försäkringsbrevet.

2.7.6 Extrakostnader vid katastrofbrand (tilläggförsäkring)

Ingår försäkringen framgår det av försäkringsbrevet.

Försäkringen omfattar extrakostnader avseende myndighets evakuering av boende i samband med ersättningsbar brandskada.

Försäkringsbelopp framgår av försäkringsbrevet.

2.7.7 Extrakostnader vid avbrott hos leverantör (tilläggförsäkring)

Ingår försäkringen framgår det av försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller för ofrånkomliga extrakostnader för rimliga åtgärder för att upprätthålla den verksamhet som kommunen bedriver i oförändrad omfattning

- oförutsett avbrott i tillförsel utifrån av el, gas, vatten och värme
- när leveransavtal inte kan fullföljas på grund av att sådan skada som egendomsförsäkringen enligt 1.7.2-1.7.4 väljer för, inträffat hos leverantör eller kund med vilken försäkringstagaren har gällande kontrakt. Försäkringen gäller högst för den tid som återstår av kontraktstiden.

Leverantör ska vara annan än försäkringstagare/försäkrad i denna försäkring.

Försäkringsbeloppet framgår av försäkringsbrevet.

2.8 Räddningskostnad

I samband med skada som omfattas av försäkringen, lämnas ersättning för kostnad för sådan åtgärd som det åligger den försäkrade att vidtaga enligt 3.7 (Räddningsplikt) för avvärjande eller begränsning av ersättningsbar skada, om åtgärden med hänsyn till omständigheterna varit skälig.

Mer omfattande räddningsåtgärder skall alltid vidtas i samråd med Försäkringsbolaget.

Räddningskostnader ersätts med högst det belopp varmed åtgärderna minskat förlusten. I den mån sådan kostnad medfört nytta även efter ansvarstidens slut, ersätts den med

högst det belopp som kan anses falla på ansvarstiden. Den sammanlagda ersättningskyldigheten, inkl ersättning för räddningskostnad, är begränsad enligt 2.5.

Undantag

Försäkringen ersätter inte räddningskostnad enligt ovan i den mån rätt till ersättning för kostnaden föreligger från annan enligt lag eller särskild författning, eller p.g.a. annan försäkring, garanti eller annat avtal.

2.9 Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrift som angivits i Kap 1 Egendomsförsäkring, gäller även för Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkringen.

Beträffande påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift (minskning eller bortfall av ersättning), se 1.9.1.1.

2.10 Skadevärderingsregler

Skada regleras efter ansvarstidens slut. Skadebeloppet utgörs av förlust beräknad enligt 2.10.1 och 2.10.2 nedan, med tillägg av räddningskostnader enligt 2.8.

2.10.1 Hyresförlust

Ersättningsbar hyresförlust beräknas till skillnaden mellan å ena sidan den nedsättning i hyran, som hyresgästen enligt lag kan kräva, och å andra sidan minskade kostnader för uppvärmning, belysning m m samt ränta på ersättning för egendomsskada enligt 2.7.1.

Gör hyresgäst bruk av sin rätt enligt lag att med anledning av skadan säga upp hyresavtalet före hyrestidens utgång och kan lägenheten sedan byggnaden reparerats inte uthyras för den återstående tiden, ersätts hyresförlust, beräknad på motsvarande sätt som enligt ovan, även för denna tid, dock för högst tre månader.

Ersättning lämnas endast för hyresförlust under ansvarstiden.

2.10.2 Extrakostnad och Extrakostnader vid smittsam sjukdom

Ersättningsbara extrakostnader beräknas till skäliga extrakostnader för ofrånkomliga åtgärder att upprätthålla den försäkrade verksamheten i den om fattning skulle ha haft om skada inte inträffat enligt 2.7.2 respektive ingripande inte skett enligt 2.7.3.

Ersättning lämnas endast för extrakostnader som belöper sig på ansvarstiden. Om nyttan av åtgärderna kvarstår efter ansvarstidens utgång, ersätts endast de kostnader som är hänförliga till den på ansvarstiden belöpande delen av nyttan av åtgärderna i fråga.

2.11 Ersättningsregler

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för räddningskostnader och uppkommen hyresförlust resp. extrakostnad.

2.11.1 Tidpunkt för betalning av ersättning och räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 2.10 (Skaderegleringsbestämmelser). Om polisutredning av betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts, äger Försäkringsbolaget avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas, skall ersättning betalas senast en månad efter det att Försäkringsbolaget erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Sveriges riskbanks diskonto.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas ränta enligt svensk räntelag. Vid Försäkringsbolagets betalningsdröjsmål p.g.a. tvist i domstol eller skiljeförfarande mellan Försäkringsbolaget och försäkrad om rätt till försäkringsersättning, utgår dock ränta enligt Sveriges riksbanks diskonto. Ränta betalas inte om den är mindre än en procent av basbeloppet.

Utöver ovan angiven ränta har den försäkrade inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

2.12 Skaderegleringsbestämmelser

2.12.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav mot Försäkringsbolaget och händelse som kan leda till sådan skada, skall anmälas till Försäkringsbolaget så snart som möjligt.

Dessutom skall den försäkrade vid stöld, inbrott, rån eller annat brott, snarast göra polisanmälan och insända polisintyg härom till Försäkringsbolaget.

2.12.2 Ersättningskrav och skyldighet att lämna upplysningar

Skada regleras efter ansvartidens slut. Skriftligt ersättningskrav skall framställas till Försäkringsbolaget snarast efter ansvarstidens slut. Beträffande preskription se 3.14.

Den försäkrade är skyldig att specificera och styrka sitt ersättningskrav. Handlingar och andra upplysningar som kan vara av betydelse för skadeutredningen ska utan dröjsmål lämnas till Försäkringsbolaget. Den försäkrade är även skyldig att utan ersättning verkställa sådana utredningar som är av betydelse för bedömning av skadefallet och som kan genomföras inom den försäkrades verksamhet.

Om det krävs godkännande av tredje man för utbetalning av ersättning, skall den försäkrade skaffa skriftligt godkännande och lämna det till Försäkringsbolaget.

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning skall försäkringsersättningen som regel bortfalla.

3 Allmänna avtalsbestämmelser

3.1 Försäkringstagarens behörighet

Försäkringstagaren har ensam rätt att avtala med Försäkringsbolaget om ändring eller upphörande av försäkringen och att mottaga eller avge uppsägning av den.

3.2 Försäkringstiden och förnyelse av försäkringen

3.2.1 Försäkringstiden

Försäkringstiden anges i försäkringsbrevet och är avtalstiden för försäkringen. Tecknas försäkringen på begynnelse dagen räknas försäkringstiden från det klockslag då försäkringsavtalet ingås.

3.2.2 Förnyelse av försäkringsavtalet

Försäkringsavtalet förnyas automatiskt för ytterligare ett år om försäkringstagaren inte är försenad med premiebetalningen för föreliggande försäkringstid. Om någon av parterna inte vill förnya försäkringsavtalet ska motparten meddelas detta senast 30 dagar före försäkringstidens slut.

Om högre premie eller ändrade villkor ska gälla för den nya försäkringen måste Försäkringsbolaget meddela detta senast dag premiefakturan sänds ut.

Försäkringstagaren har rätt att senast 14 dagar efter det att meddelandet avsänts säga upp försäkringsavtalet. Försäkringsavtalet upphör då att gälla vid försäkringstidens utgång eller, om försäkringsavtalet förnyats, med omedelbar verkan.

3.3 Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden

3.3.1 Försäkringstagarens rätt till uppsägning

Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringsavtalet om försäkringsbehovet faller bort eller det inträffar någon annan liknande omständighet av väsentlig betydelse för försäkringsförhållandet. Detta innebär inte att försäkringstagaren kan säga upp försäkringsavtalet på grund av att denne tecknat eller avser att teckna försäkring i annat försäkringsbolag.

3.3.2 Försäkringsbolagets rätt till uppsägning

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringsavtalet att upphöra 14 dagar efter den dag uppsägningen avsändes

- vid dröjsmål med premiebetalning som inte är av ringa betydelse
- om den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot Försäkringsbolaget

- om ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på grund av ett sätt som Försäkringsbolaget inte kan antas ha tagit i beaktning.

3.3.3 Försäkringens upphörande

Oavsett vad som stadgas ovan i punkt 3.3.3 upphör försäkringen, vid obetald premie, att gälla när Försäkringsbolaget säger upp försäkringen.

3.3.4 Ändring av försäkringsvillkoren

Försäkringsbolaget har rätt att ändra försäkringsvillkoren med verkan 14 dagar efter en dag meddelandet om ändringen avsändes om

- den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot Försäkringsbolaget
- ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på grund av ett sätt som Försäkringsbolaget inte kan antas ha tagit i beräkning.

3.3.5 Borgenär med förmånsrätt

Enligt 9 kap. 4§ försäkringsavtalslagen kan en ändring eller uppsägning av försäkringen få verkan mot sådan borgenär med förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt först en månad efter det att Försäkringsbolaget har avsänt meddelande till borgenär som på förhand har anmält namn och adress till Försäkringsbolaget.

3.4 Premiebetalning

3.4.1 Första premie

Premien skall betalas inom 30 dagar efter det att Försäkringsbolaget avsänt premiefaktura eller på annan senare dag som anges på fakturan. Försäkringsbolagets ansvar gäller då från avtalets begynnelse dag. Betalas premien senare är den försäkrade i dröjsmål och Försäkringsbolagets ansvar inträder fr.o.m. dagen efter betalningen.

3.4.2 Premie vid förnyat avtal

Premien för förnyad försäkring skall betalas senast på dess begynnelse dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 30 dagar efter det att Försäkringsbolaget skickat ut premiefaktura.

Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp, inträder Försäkringsbolagets ansvarighet först dagen efter betalningen.

3.4.3 Tilläggspremie under försäkringstiden

För tilläggspremie p.g.a. ändring av försäkringen under försäkringstiden gäller vad som sägs i 3.4.1 (Första premie), varvid det som sägs om Försäkringsbolagets ansvarighet och att uppsägning av försäkringen endast gäller ändringen.

3.4.4 Efterkrav

Om försäkringsavtalet upphör på grund av obetald premie har Försäkringsbolaget rätt till premie för tiden fram till upphörandedagen. Premien beräknas då enligt de regler som skulle ha gällt om försäkringen från början hade bestämts att gälla för den kortare tiden.

3.4.5 Premieåterbetalning när försäkringsavtalet upphör i förtid

Om försäkringen efter försäkringstagarens uppsägning upphör att gälla skall Försäkringsbolaget återbetala det belopp som svarar mot den reduktion av premien som skulle ha gjorts om försäkringen från början bestämts att gälla för den kortare tiden.

Om försäkringen efter Försäkringsbolagets uppsägning upphör att gälla återbetalar Försäkringsbolaget oförbrukad del av premien.

Har skada/försäkringsfall inträffat anses premie för ett belopp motsvarande skadeersättningen vara förbrukad.

Försäkringsbolaget har rätt att vid dröjsmål med premiebetalningen säga upp försäkringen att upphöra tre dagar efter uppsägningen.

Både försäkringstagaren och Försäkringsbolaget har rätt att vid skada/försäkringsfall säga upp försäkringen att upphöra tre månader efter uppsägningen.

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter uppsägningen

- om försäkringen grundas på någon oriktig uppgift från försäkringstagaren eller försäkrad
- om risken för skada ökar såsom anges i 3.4.2 (Ändrade förhållanden), eller försäkrade innehåller säkerhetsföreskrift som har åsidosatts och kan antas komma att åsidosättas i framtiden eller
- om försäkrad inte tillåter att Försäkringsbolaget besiktigar den försäkrades verksamhet eller försäkrad egendom.

3.4.6 Premieskatt, premieavgift och andra liknande kostnader

Premien skall betalas i förskott. Försäkringsbolagets ansvarighet inträder vid försäkringstiden början, även om premien ännu inte har betalats. Detta gäller dock endast under förutsättning att premien betalas inom 30 dagar efter det att Försäkringsbolaget skickat ut faktura.

Betalas inte premien inom 30 dagar efter utsändningen av faktura föreligger dröjsmål med premiebetalningen. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp inträder Försäkringsbolagets ansvarighet först dagen efter betalningen.

3.5 Upplysningsplikt och riskökning

3.5.1 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid försäkringens tecknande, ändring eller utvidgning under försäkringstiden eller vid förnyelse

Försäkringstagaren är på Försäkringsbolagets begäran skyldig att lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkring ska meddelas, utvidgas eller förnyas.

Försäkringstagaren ska ge riktiga och fullständiga svar på Försäkringsbolagets frågor.

Även utan förfrågan från Försäkringsbolaget är försäkringstagaren skyldig att självmant lämna uppgift om sådana förhållanden som är av uppenbar betydelse för riskbedömningen.

Under försäkringstiden ska försäkringstagaren på Försäkringsbolagets begäran lämna upplysningar om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen.

Om försäkringstagaren inser att Försäkringsbolaget tidigare har fått felaktiga eller ofullständiga upplysningar om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen är han skyldig att utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

Om försäkringstagaren vid fullgörande av sin upplysningsplikt förfar svikligt eller i strid med tro och heder är försäkringsavtalet ogiltigt.

Om försäkringstagaren på annat sätt uppsåtligen eller av oaktsamhet har eftersatt sin upplysningsplikt är Försäkringsbolaget fritt från ansvar om Försäkringsbolaget inte skulle ha meddelat försäkring om upplysningsplikten hade fullgjorts. Om Försäkringsbolaget skulle ha meddelat försäkring mot högre premie eller i övrigt på andra villkor, är Försäkringsbolagets ansvar begränsat till vad som svarar mot betald premie eller de villkor som egentligen skulle ha gällt. Har Försäkringsbolaget inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats ska ansvaret anpassas efter detta.

Ansvarsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som eftersatt sin upplysningsplikt. Detta gäller inte borgenärer med förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt.

Försäkringsbolagets ansvar påverkas dock inte om Försäkringsbolaget när upplysningsplikten eftersattes insåg eller borde ha insett att lämnade uppgifter var felaktiga eller ofullständiga eller om de felaktiga eller ofullständiga upplysningarna saknar betydelse för avtalets innehåll.

3.5.2 Riskökning

3.5.2.1 Riskökning som den försäkrade vidtagit eller samtyckt till

Har risken för försäkringsfall ökat genom ändring av ett sådant förhållande som

- anges i försäkringsavtalet, eller

- försäkringstagaren uppgett i samband med avtalsslutet och har den försäkrade vidtagit eller samtyckt till den åtgärd som medfört riskökning är Försäkringsbolaget helt eller delvis fritt från ansvar enligt följande.

Om Försäkringsbolaget kan visa att Försäkringsbolaget inte skulle ha meddelat försäkring om riskökningen varit känd är bolaget fritt från ansvar. Kan Försäkringsbolaget visa att försäkring skulle ha meddelats mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än som avtalats är Försäkringsbolagets ansvar begränsat till vad som svarar mot betald premie eller de villkor som egentligen skulle ha gällt.

Har Försäkringsbolaget inte tagit Återförsäkring som annars skulle ha tecknats ska ansvaret anpassas efter detta. Ansvaret kan inte falla bort eller begränsas om Försäkringsbolaget insåg eller borde ha insett att risken ökats. Detsamma gäller om riskökningen saknar betydelse för avtalet.

Ansvarsbegränsningen i föreliggande stycke gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som vidtagit eller samtyckt till riskökningen. Detta gäller inte borgenärer med förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt.

3.5.2.2 Annan riskökning

Har risken för försäkringsfall ökat genom ändring av ett sådant förhållande som

- Anges i försäkringsavtalet, eller
- Försäkringstagaren uppgett i samband med avtalsslutet och är ändringen annan än sådan som den försäkrade vidtagit eller samtyckt till är försäkringstagaren skyldig att anmäla det till Försäkringsbolaget. Om försäkringstagaren försummar att anmäla sådan riskökning är Försäkringsbolaget helt eller delvis fritt från ansvar enligt följande.

Om Försäkringsbolaget kan visa att Försäkringsbolaget inte skulle ha meddelat försäkring om riskökningen varit känd är Försäkringsbolaget fritt från ansvar. Kan bolaget visa att försäkring skulle ha meddelats mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än som avtalats är bolagets ansvar begränsat till vad som svarar mot betald premie eller de villkor som egentligen skulle ha gällt. Har Försäkringsbolaget inte tagit försäkring som annars skulle ha tecknats ska ansvaret anpassas efter detta.

Ansvaret kan inte falla bort eller begränsas om Försäkringsbolaget insåg eller borde ha insett att risken ökats. Detsamma gäller om riskökningen saknar betydelse för avtalets innehåll.

Ansvarsbegränsningen i föregående stycke gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som försummat att anmäla riskökningen. Detta gäller inte borgenärer med förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt.

3.5.2.3 Försäkringsbolagets underrättelseskyldighet vid ansvarsbegränsning

Om Försäkringsbolaget får kännedom om ett förhållande som vid skada kan leda till ansvarsbegränsning i fråga om

- upplysningsplikt och riskökning
- skyldighet att inte framkalla skada
- iakttagande av

säkerhetsföreskrifter ska Försäkringsbolaget snarast, om Försäkringsbolaget anser att göra ansvarsbegränsningen gällande, skriftligen underrätta den försäkrade om förhållandet.

3.6 Räddningsplikt

Om skadan inträffat eller kan befaras inträffa omedelbart, skall den försäkrade efter förmåga tillse att skadan begränsas eller avvärs och att eventuell rätt till ersättning från tredje man bevaras. Om Försäkringsbolaget meddelar särskilda anvisningar för detta skall den försäkrade följa dessa.

Om annan än den försäkrade, p.g.a. avtal med denne, råder över möjlighet att vidta räddningsåtgärd enligt första stycket, ansvarar den försäkrade för att avtalsparten vidtar åtgärden.

Kostnad för räddningsåtgärd enligt ovan ersätts endast om och i den utsträckning som anges i övriga villkorsbestämmelser.

3.7 Åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte uppfyllt räddningsplikten, minskas försäkringsersättningen i skälig utsträckning eller lämnas ingen ersättning alls, beroende på vilken nackdel som detta kan antas ha lett till för Försäkringsbolaget.

3.8 Regress

I den mån Försäkringsbolaget har betalt skadeersättning eller kostnad enligt försäkringen övertar Försäkringsbolaget den försäkrades rätt till ersättning från annan som är skyldig att ersätta skadan eller kostnaden. När Försäkringsbolaget utkräver sådan rätt mot annan åtar sig Försäkringsbolaget att på begäran samtidigt framföra andra betalningskrav som den försäkrade kan ha mot denne p.g.a. skadan, om det kan ske utan olägenhet för Försäkringsbolaget. Om den ersättningskyldige är eller p.g.a. sitt ersättningsansvar blir insolvent, har den försäkrade företräde till ersättning för egna betalningskrav p.g.a. skadan.

Den försäkrade är skyldig att i Försäkringsbolagets intresse bevara sin rätt till ersättning från annan, vilket framgår av 3.7 (Räddningsplikt).

3.9 Återkrav

Har Försäkringsbolaget betalat ersättning på felaktig grund som beror på den försäkrade, är denne skyldig att genast återbetala beloppet jämte dröjsmålsränta enligt tillämplig svensk räntelag från dagen för utbetalningen.

3.10 Dubbelförsäkring

Är intresse som omfattas av denna försäkring försäkrat även genom annan försäkring och finns i det förbehåll vid dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll även för denna försäkring. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i tillämplig svensk lag om försäkringsavtal. För vissa fall av dubbelförsäkring tillämpas fördelning i enlighet med en mellan försäkringsbolagen träffad dubbelförsäkringsöverenskommelse (DÖ).

3.11 Tvist om värdering

Vid tvist om värdet av skada på egendom eller om avbrottsförlust skall på begäran av part värderingen hänskjutas till avgörande enligt tillämplig svensk lag om skiljemän. Vardera parten utser en skiljeman, som skall vara opartisk och sakkunnig i den fråga tvisten gäller. Tredje skiljeman utses av båda skiljemännen om annan överenskommelse inte träffats.

Tredje skiljemannens värde gäller, om det inte överstiger det högsta eller understiger det lägsta värde som någon av de två andra kommit till. I annat fall gäller det högsta resp. det lägsta av de belopp vartill de andra skiljemännen kommit.

Vid värderingen tillämpas villkorens värderingsregler. Parterna skall ges tillfälle att lägga fram den utredning de vill åberopa och närmare utveckla sin uppfattning. I skiljedomen skall anges hur värdet av skadan beräknats.

Skiljedomen skall meddelas senast sex månader efter den dag då tredje skiljemannen utsetts.

3.12 Kvittningsförbehåll

Försäkringsbolaget har rätt att infria sin ersättningsskyldighet gentemot försäkrad genom kvittning med fordran som Försäkringsbolaget kan ha mot försäkringstagaren eller annan medförsäkrad.

3.13 Force Majeure

Försäkringsbolaget är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller återställande av skadad egendom fördröjs på grund av

- krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplöpp
- arbetsmarknadskonflikt
- konfiskation eller nationalisering
- rekvisition, destruktion av eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet

Förbehållet ifråga om arbetsmarknadskonflikt gäller även om bolaget vidtagit eller varit föremål för konfliktåtgärder.

Försäkringsbolaget är vid tillämpning av försäkringen inte ansvarigt för skada som orsakas av Försäkringsbolaget p.g.a. lagbud, myndighetsåtgärd, krigshändelse, arbetskonflikt - även om Försäkringsbolaget är föremål för eller självt vidtar konfliktåtgärd - eller annan liknande omständighet. Om någon sådan omständighet hindrar Försäkringsbolaget från att fullgöra åtgärd enligt försäkringen, får åtgärden uppskjutas utan påföljd för Försäkringsbolaget tills hinder upphört.

3.14 Preskription

Den som har fordran p.g.a. försäkringen förlorar sin rätt om han inte framställer sitt anspråk till Försäkringsbolaget inom 12 månader från det han fått kännedom om sin fordran.

Den som har fordran skall vidare, för att inte förlora sin rätt, väcka talan mot Försäkringsbolaget om anspråket inom tre år från det han fått kännedom om sin fordran, och i vart fall inom tio år från det att fordringen tidigast hade kunnat göras gällande. Har fordran anmälts i rätt tid enligt första stycket får talan dock alltid väckas inom sex månader från det att Försäkringsbolaget meddelat slutligt ställningstagande till anspråket.

Försäkringsbolaget kan vid slutligt ställningstagande till anspråk p.g.a. försäkringen, skriftligen förelägga den som har fordran att inom sex månader väcka talan mot Försäkringsbolaget angående beslutet. Försitts denna tid av den som har fordran, eller för han inte talan till dom, förlorar han sin rätt att få ändring av beslutet.

3.15 Tillämpbar lag och behörig domstol

För försäkringen gäller i övrigt tillämplig svensk lag om försäkringsavtal.

Svensk rätt skall gälla för tolkning och tillämpning av försäkringsavtalet. Tvist angående avtalet skall prövas av svensk domstol. Detta gäller även om tvisten avser skada som inträffar utomlands.

3.16 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

3.16.1 Skadeersättningsregler

I och med att Försäkringsbolaget har betalat ersättning för skada övertar Försäkringsbolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som gentemot den försäkrade är ersättningsskyldig med anledning av skadan.

Om Försäkringsbolagets skadeersättning avser försäkringstagarens ersättningsskyldighet gentemot annan försäkrad eller hans åtagande att teckna försäkring anses den skada som Försäkringsbolaget betalat uppkommen enbart hos försäkringstagaren.

3.17 Allmän information

3.17.1 Personuppgifter

För att hantera och fullgöra försäkringsavtalet inhämtar Försäkringsbolaget personuppgifter.

Uppgifterna används också internt för att utvärdera försäkringsprodukter, för marknadsanalyser och för att informera om Försäkringsbolagets tjänster. I samma syfte kan uppgifterna lämnas ut till bolag som Försäkringsbolaget samarbetar med.

Om Försäkringsbolaget har upplysningskyldighet till myndighet, lämnar Försäkringsbolaget ut de uppgifter som myndigheten begär. Den registrerade har rätt att begära information om och rättelse av de personuppgifter som Försäkringsbolaget har registrerat. Enligt personuppgiftslagen är Försäkringsbolaget personuppgiftsansvarig.

3.17.2 Skaderegistrering

Försäkringsbolaget har rätt att registrera skador i försäkringsbranschens gemensamma skadeanmälningsregister (GSR). Registret används endast i samband med skadereglering. Personuppgiftsansvarig för det gemensamma skadeanmälningsregistret är Sveriges Försäkringsförbund.

3.17.3 Försäkringsavtalslagen (FAL)

För denna försäkring gäller i övrigt bestämmelserna i försäkringsavtalslagen (2005:104).